

การศึกษาผลกระทบของการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมของอินเดีย ที่เป็นโอกาสต่อนักลงทุนไทย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Study of Indian indirect tax reformation which create opportunities for Thai entrepreneur.

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration in Public Administration

Department of Public Administration

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์

การศึกษาผลกระทบของการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อม
ของอินเดีย ที่เป็นโอกาสต่อนักลงทุนไทย

โดย

นายจิรเมธ แสงไกร

สาขาวิชา

รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ดร.ชฎิล โรจนานนท์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชฎิล โรจนานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิมลมาศ ศรีจำเริญ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วอระ พัวพันธ์สวัสดิ์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จิรเมธ แสงไกร : การศึกษาผลกระทบของการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมของอินเดีย
ที่เป็นโอกาสต่อนักลงทุนไทย. (The Study of Indian indirect tax reformation
which create opportunities for Thai entrepreneur.) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ดร.ชฎิล
โรจนานนท์

การศึกษาผลกระทบของการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมของอินเดีย ที่เป็นโอกาสต่อ
นักลงทุนไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างภาษีทางอ้อมเดิมของอินเดียกับภาษี
สินค้าและบริการ ศึกษาว่าการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax : GST)
สามารถส่งเสริมการลงทุนด้านการผลิตภายในอินเดียอย่างไร และเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ
ของผู้ประกอบการไทยถึงความคุ้มค่าในการลงทุนดำเนินกิจการที่ไทยมีความเชี่ยวชาญในประเทศ
อินเดีย โดยการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงผสมระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative
Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) ที่ทำการศึกษาเอกสารทางวิชาการ
ประกาศของรัฐบาลอินเดีย รวมถึงข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก
จากบุคคลเป้าหมาย เพื่อสร้างตัวแบบคำนวณภาระทางภาษีของภาษีทางอ้อม โดยเปรียบเทียบ
ระหว่างก่อนและหลังการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของอินเดีย พบว่า การจัดเก็บภาษีสินค้าและ
บริการ เป็นไปตามหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี ซึ่งเป็นภาษีที่มีความเรียบง่าย (Simple) ฐานภาษีกว้าง
(Tax base) และอัตราภาษีต่ำ (Low Rate) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับ
ระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีทางอ้อมอื่น ๆ เดิม รวมทั้งมีการนำระบบเครดิตภาษี
(Input Tax Credit : ITC) มาใช้ ส่งผลให้ราคาสินค้าและบริการในอินเดียมีแนวโน้มถูกลง การ
ประกาศใช้ภาษีดังกล่าวเป็นหนึ่งในมาตรการภายใต้การดำเนินนโยบาย Make in India ที่จะดึงดูด
ให้นักลงทุนมาลงทุนในอินเดียมากขึ้น และจะเป็นโอกาสสำคัญให้ผู้ประกอบการ
ชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร การแปรรูปอาหาร การบริการด้านการ
ท่องเที่ยว รวมถึงกลุ่มอุตสาหกรรมด้านการแพทย์ ให้สามารถขยายการลงทุนไปยังอินเดีย เพื่อ
สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยมากขึ้น

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6181046024 : MAJOR PUBLIC ADMINISTRATION

KEYWORD: Indian, indirect tax, GST

Jiramet Saengkrai : The Study of Indian indirect tax reformation which create opportunities for Thai entrepreneur.. Advisor: CHADIN ROCHANANONDA, Ph.D.

The Study of Indian indirect tax reformation which create opportunities for Thai entrepreneur aim to compare Indian indirect tax structure before and after implementing Goods and Services Tax (GST). The research mainly focusses on how GST boost investment in India. So, it can be one of knowledge for Thai to investor to invest in India. The research used mix methodology approach, both Quantitative and Qualitative method, to create indirect tax calculation model. The paper found that GST complied to a good collective tax theory which consisted of simple tax system, wide tax base and low-rate tax. Moreover, it uses Input tax credit (ITC) system that can bring price of goods and services in India cheaper. The GST is part of Make in India initiatives to attract more investment into India. And it will be opportunities for Thai investor to invest in field of agriculture, food process, services, and hospitality. So that can bring more income to Thai economy.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Public Administration

Student's Signature .....

Academic Year: 2020

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.ชฎิล โจรนานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาของข้าพเจ้าในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้แนวคิด ชี้แนะแนวทางการทำวิจัย จนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ขอขอบคุณคุณอาจารย์ และเจ้าหน้าที่โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มากบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่บ่มเพาะองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้กับข้าพเจ้า ขอขอบคุณทุกคนรอบข้างที่เป็นกำลังสำคัญให้ข้าพเจ้าจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วง

การเรียนรู้ในหลักสูตร รป.ม. และการจัดทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้ารับรู้และสัมผัสได้ถึงอะไรหลาย ๆ อย่าง ทั้งเรื่องที่ดี และเรื่องที่ไม่ดี เฉพาะอย่างยิ่งสามารถเปลี่ยนแนวคิดของข้าพเจ้าที่เห็นความสำคัญของการใช้เหตุผลและการบริหารอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มาเลื่อมใสในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพราะนั่นทำให้เห็นแล้วว่า ทุกอย่างล้วนเกินความสามารถของมนุษย์ธรรมดา และมีเพียงโชคชะตาที่จะทำให้ทุกอย่างผ่านไปได้

จิรเมธ แสงไกร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1.....	12
บทนำ	12
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	12
1.2 คำถามการวิจัย	15
1.3 วัตถุประสงค์	15
1.4 สมมติฐาน	15
1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	15
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	16
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	16
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	16
บทที่ 2.....	17
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
2.1 ข้อมูลพื้นฐานของอินเดีย.....	17
2.1.1 การปกครอง.....	17
2.1.2 เศรษฐกิจของอินเดีย	18

2.1.3 จุดแข็งของตลาดอินเดีย	21
2.2 ข้อจำกัดในการพัฒนาเศรษฐกิจของอินเดีย	22
2.3 ภาษาและหลักการจัดเก็บภาษีสีดี	23
2.4 ระบบภาษีของอินเดีย	25
2.4.1 โครงสร้างภาษีทางตรงและทางอ้อมของอินเดีย	30
2.4.2 โครงสร้างรายได้ของรัฐบาลอินเดีย	31
2.5 การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ	32
2.5.1 ปัญหาการจัดเก็บภาษีทางอ้อมซ้ำซ้อน.....	32
2.5.2 ปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนกับการลงทุนภายในอินเดีย.....	32
2.5.3 การปฏิรูปภาษีทางอ้อมของอินเดีย	32
2.5.4 ภาษีสินค้าและบริการ.....	33
2.6 การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศของอินเดีย.....	36
2.6.1 หลักแนวคิดห่วงโซ่อุปทาน	36
2.6.2 นโยบายส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลอินเดีย	38
2.7 จุดแข็งของภาคธุรกิจไทย และโอกาสของนักลงทุนไทยในอินเดีย.....	42
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
2.9 กรอบแนวคิดงานวิจัย	47
บทที่ 3.....	48
ระเบียบวิธีวิจัย	48
3.1 รูปแบบการวิจัย	48
3.2 ประชากร.....	48
3.3 กลุ่มตัวอย่าง	48
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	52

3.6 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล	53
บทที่ 4.....	54
ผลการเก็บข้อมูลและตัวอย่างการคำนวณภาระทางภาษีก่อนและหลังการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ.....	54
4.1 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย.....	54
4.1.1 นายภาณุวัฒน์ จันทระจิตร นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการนายสมเด็จ สุสมบูรณ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.....	54
4.1.2 ผลการสัมภาษณ์นายธราดล ทองเรือง อดีตผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย	56
4.1.3 ผลการสัมภาษณ์นายศุภวิชญ์ แก้วคุณอก อดีตนักศึกษาไทยที่เรียนในอินเดีย	58
4.2 การคำนวณภาระทางภาษีก่อนและหลังการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการโดยสังเขป	59
4.2.1 อัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 0.....	61
4.2.2 อัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 5.....	62
4.2.3 อัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 12	63
4.2.4 อัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 18	64
4.2.5 อัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 28	65
4.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของราคาสินค้าตัวอย่างในช่วงก่อนและหลังรัฐบาลอินเดียประกาศบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ	66
บทที่ 5.....	67
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	67
5.1.1 ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง.....	67
5.1.2 การทดสอบสมมติฐาน.....	67
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	69

5.3 ข้อเสนอแนะ	71
5.3.1 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย	71
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้	71
5.3.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	71
บรรณานุกรม.....	72
ประวัติผู้เขียน.....	73

สารบัญตาราง

หน้า

No table of figures entries found.

สารบัญรูปภาพ

หน้า

No table of figures entries found.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

รัฐบาลอินเดียดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อขยายขนาดเศรษฐกิจของประเทศ โดยอาศัยจุดแข็งของอินเดียที่มีอยู่หลายด้าน เฉพาะอย่างยิ่งการที่อินเดียมีประชากรกว่า 1,300 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงานและมีการศึกษา รัฐบาลอินเดียดำเนินนโยบาย Make in India เพื่อบรรลุเป้าหมายขยายขนาดเศรษฐกิจอินเดียให้มีมูลค่า 5 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม อินเดียมีข้อจำกัดหลายประการในการพัฒนาไปสู่การเป็นฐานการผลิตของโลก ที่สำคัญคือปัญหาโครงสร้างภาษีทางอ้อมที่มีอยู่หลายประเภท ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการบริการ และภาษีการขาย เป็นต้น ซึ่งถือเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการลงทุนและการค้าภายในประเทศ ประกอบกับการที่อินเดียมีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 28 รัฐและ 9 ดินแดนสหภาพ และแบ่งการปกครองเป็น 3 ระดับ คือระดับรัฐบาลกลาง รัฐบาลรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น โดยที่รัฐบาลแต่ละระดับต่างมีอำนาจจัดเก็บภาษีของตัวเอง โดยเฉพาะภาษีเข้าเมืองและภาษีผ่านแดน ถือเป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการด้านต้นทุนการผลิต รัฐบาลอินเดียจึงปฏิรูปโครงสร้างการจัดเก็บภาษีทางอ้อมด้วยการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax : GST) เมื่อ 1 กรกฎาคม 2560 เพื่อส่งเสริมเป้าหมายข้างต้น การศึกษาเกี่ยวกับภาษีสินค้าและบริการจึงเป็นเรื่องที่ควรติดตาม เพราะถือเป็นหนึ่งในกระบวนการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจเพื่อรองรับการลงทุนและขยายฐานการผลิตในอินเดียในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย Make in India

อินเดียเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจในระดับสูง เฉพาะอย่างยิ่งจากการที่อินเดียมีประชากรกว่า 1,300 ล้านคน และประชากรอินเดียกว่าร้อยละ 50 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี กับทั้งกว่าร้อยละ 65 มีอายุต่ำกว่า 35 ปี นอกจากนี้ ประชากรอินเดียกว่าร้อยละ 74 มีความสามารถในการอ่านและเขียนหนังสือ¹ ขณะเดียวกัน อินเดียมีนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษากว่า 30 ล้านคนที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย 993 แห่ง วิทยาลัย 39,931 แห่ง และสถานศึกษาอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน 10,725 แห่ง² ซึ่งส่งผลให้อินเดียสามารถผลิตแรงงานที่มีคุณภาพจำนวนมากเพื่อขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรม และขับเคลื่อนเศรษฐกิจอินเดีย ขณะเดียวกัน ประชากรจำนวนมากกว่า

¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Demographics_of_India

² <https://theprint.in/india/education/study-shows-how-indias-higher-education-enrollment-can-jump-to-65-from-27/441582/>

1,300 ล้านคนข้างต้นยังเป็นตลาดขนาดใหญ่สำหรับผู้ประกอบการที่ต้องการผลิตและจำหน่ายสินค้าในอินเดีย

นายรัฐมนตรีนเรนทรา โมดิ ของอินเดีย ซึ่งชนะการเลือกตั้งทั่วไปสมัยแรกเมื่อเดือนมิถุนายน 2557 ดำเนินนโยบาย Make in India เพื่อดึงดูดการลงทุน กระตุ้นการพัฒนานวัตกรรม เร่งพัฒนาฝีมือแรงงาน ปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา และเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของอินเดีย นโยบาย Make in India มีเป้าหมายหลักเพื่อดึงดูดการลงทุนจากทั่วโลกและเร่งพัฒนาภาคการผลิตในอินเดีย โดย Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT) ภายใต้กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมของอินเดีย เป็นหน่วยงานหลักขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวโดยอาศัยจุดแข็งของอินเดียที่กล่าวมาข้างต้น โดยมุ่งพัฒนา 25 อุตสาหกรรมสำคัญ เพื่อเพิ่มการจ้างงานภายในประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมในภาคการบริการ และอุตสาหกรรมที่ใช้องค์ความรู้ระดับสูง เช่น อุตสาหกรรมพัฒนา Hardware และ Software และอุตสาหกรรมผลิตเวชภัณฑ์

อย่างไรก็ดี การลงทุนผลิตสินค้าในอินเดียยังประสบอุปสรรคหลายด้าน เช่น ขาดระบบโครงสร้างพื้นฐานที่มีความพร้อมและมีคุณภาพเพียงพอเพื่อรองรับการลงทุน ขาดกฎระเบียบที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ขาดระบบทะเบียนราษฎรที่ครอบคลุมประชากรทั้งประเทศ และขาดระบบจัดเก็บภาษีที่เหมาะสมกับการลงทุนเพื่อกระตุ้นการผลิตภายในประเทศ เป็นต้น รัฐบาลอินเดียจึงเริ่มปฏิรูประบบภาษีทางอ้อม โดยแก้ไขรัฐธรรมนูญอินเดียในปี 2559 เพื่อปูทางให้อินเดียเริ่มจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการใน 1 กรกฎาคม 2560 การดำเนินการดังกล่าวเป็นหนึ่งในก้าวสำคัญที่เอื้อต่อการค้าและการลงทุนในอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งที่สามารถกำจัดระบบภาษีทางอ้อมที่ซับซ้อน ซึ่งมีสาเหตุจากการที่รัฐบาลอินเดียในทุกระดับได้แก่ รัฐบาลกลาง รัฐบาลรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น ต่างมีอำนาจจัดเก็บภาษีทางอ้อมจากประชาชน³

การนำเอาภาษีสินค้าและบริการมาทดแทนระบบภาษีทางอ้อมเดิม ถือเป็นการรวมเอาภาษีทางอ้อมของรัฐบาลกลาง รัฐบาลรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งมีหลายประเภท หลายพิกัด เป็นการแก้ไขปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน ผู้ประกอบการไม่สามารถคำนวณภาระทางภาษีที่ชัดเจน ผู้บริโภคแบกรับภาระทางภาษีจำนวนมาก เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการและผู้บริโภคไม่สามารถลงทุนและบริโภคได้เต็มความสามารถ รัฐบาลอินเดียใช้กลไกของคณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการ (GST Council) เป็นกลไกสำคัญขับเคลื่อนการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ และปัจจุบัน GST Council กำหนดภาษี

³ การจัดเก็บภาษีของรัฐบาลรัฐและรัฐบาลท้องถิ่นจะต้องไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นที่มีอำนาจเหนือกว่า โดยก่อนรัฐบาลอินเดียบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ รัฐบาลกลางอินเดียสามารถจัดเก็บภาษีการขายของรัฐบาลกลางที่ร้อยละ 2 ภาษีการบริการที่ร้อยละ 15 ภาษีสรรพสามิตส่วนกลางที่ร้อยละ 12.5 ขณะที่รัฐบาลรัฐมีอำนาจจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่ร้อยละ 4-15 ภาษีเพื่อความบันเทิง ภาษีเข้าเมือง ภาษีการพนันและการเสียโชค และภาษีค่าธรรมเนียมของรัฐ เป็นสำคัญ

สินค้าและบริการ 5 อัตรา ทั้งนี้ การปฏิรูปภาษีดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี ซึ่งเรียบง่าย (Simple) ฐานภาษีกว้าง (Tax base) และอัตราภาษีต่ำ (Low Rate)

การนำเอาภาษีสินค้าและบริการมาบังคับใช้ เป็นการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมในอินเดีย เนื่องจากภาษีสินค้าและบริการสามารถรวมให้อินเดียเป็นตลาดขนาดใหญ่เพียงตลาดเดียว ที่ผู้ผลิตสินค้าสามารถขนส่งสินค้าไปจำหน่ายในพื้นที่ใดก็ได้ภายในประเทศ มีโดยอัตราภาษีชัดเจน และส่งเสริมให้ห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศอินเดียเชื่อมโยงกันมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในภาคการขนส่งสินค้า ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการผลิตสินค้าที่มีต้นทุนต่ำลง ต้นทุนการขนส่งต่ำลง

อย่างไรก็ดี การดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศของรัฐบาลอินเดียโดยมุ่งส่งเสริมการลงทุนในภาคการผลิตภายในประเทศ โดยมีตลาดภายในประเทศที่มีขนาดใหญ่รองรับ เพื่อยกระดับการพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการภายในประเทศ รัฐบาลอินเดียจำเป็นต้องดำเนินนโยบายการค้าในทางที่สามารถปกป้องภาคอุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศ โดยรัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีศุลกากรโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 14⁴ ควบคู่กับประกาศห้ามนำเข้าสินค้าหลายประเภทจากต่างประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ ยานรถยนต์ เป็นต้น แนวโน้มการดำเนินนโยบายดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคทำให้ภาคการส่งออกของไทยไม่สามารถแสวงประโยชน์จากตลาดของอินเดียได้ ดังนั้น การทำธุรกิจของผู้ประกอบการไทยกับประเทศอินเดียจึงควรพิจารณาถึงโอกาสในการลงทุนมากกว่าการส่งออกไปยังตลาดอินเดีย โดยเฉพาะการลงทุนในกิจการที่มีความเชี่ยวชาญ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการมุ่งศึกษาแนวทางและผลกระทบจากการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมที่มีต่อภาคการผลิตอุตสาหกรรมและบริการของอินเดีย โดยการนำภาษีสินค้าและบริการมาบังคับใช้ และทดแทนภาษีทางอ้อมเดิมที่มีอยู่หลายประเภทซึ่งมีความซับซ้อนและมีอัตราภาษีที่สูง ดังนั้น การนำเอาภาษีการค้าและบริการมาใช้ ได้ถูกมองว่าเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ ประกอบกับอินเดียมียุทธศาสตร์ขนาดใหญ่ ปัจจุบันดังกล่าวถือเป็นเงื่อนไขสำคัญในการดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติมาลงทุน รวมทั้งมาจัดตั้งฐานการผลิตในประเทศอินเดียมากขึ้น ผู้ประกอบการจึงควรศึกษาข้อมูลการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมของอินเดีย เพื่อหาช่องทางในการนำเม็ดเงินมาลงทุนในกิจการการผลิตสินค้าและบริการ ภายใต้ระบบการตลาดที่มีขนาดใหญ่ของอินเดีย ณ ปัจจุบัน

⁴ <https://www.bbc.com/news/business-47857583>

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 การปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมของรัฐบาลอินเดีย ด้วยการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax : GST) เป็นปัจจัยสำคัญอย่างไร ที่จะส่งเสริมต่อการพัฒนาการผลิตและการลงทุนภายในประเทศอินเดีย

1.2.2 การนำเอาภาษีสินค้าและบริการมาใช้ในอินเดียเป็นโอกาสต่อผู้ประกอบการไทยที่จะมาลงทุนในประเทศอินเดียอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างภาษีทางอ้อมเดิมของอินเดีย กับภาษีสินค้าและบริการ

1.3.2 เพื่อศึกษาว่าการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax : GST) สามารถส่งเสริมการลงทุนด้านการผลิตภายในอินเดียอย่างไร

1.3.3 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการไทยประกอบการตัดสินใจถึงความคุ้มค่าในการลงทุนดำเนินกิจการที่ไทยมีความเชี่ยวชาญในประเทศอินเดีย

1.4 สมมติฐาน

1.4.1 การปฏิรูประบบโครงสร้างภาษีทางอ้อมของรัฐบาลอินเดีย ด้วยการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ ที่เป็นไปตามหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี ซึ่งเรียบง่าย มีฐานภาษีกว้าง และมีอัตราภาษีต่ำ ถือเป็นปัจจัยส่งเสริมให้นักลงทุนขยายการลงทุน และขยายภาคการผลิตในอินเดียมากขึ้น

1.4.2 ผู้ประกอบการหรือนักลงทุนของไทยในสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ มีโอกาสที่จะลงทุนตั้งฐานการผลิตและจำหน่ายในอินเดีย เพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศไทย

1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

สารนิพนธ์ฉบับนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้จัดทำสามารถทำความเข้าใจทฤษฎีและองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดการจัดเก็บภาษี เฉพาะอย่างยิ่งการจัดเก็บภาษีของอินเดียที่ปกครองด้วยระบอบสหพันธรัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน พร้อมกับศึกษาว่าระบบภาษีทางอ้อมที่ดีสามารถเอื้อต่อการลงทุนและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างไร นอกจากนี้ยังสามารถประเมินโอกาสและความท้าทายของผู้ประกอบการและนักลงทุนไทยที่เกิดจากการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ

(Goods and Services Tax : GST) ของรัฐบาลอินเดีย ซึ่งจะเป็นหนึ่งในองค์ความรู้ด้านอินเดียศึกษา เพื่อต่อยอดในการศึกษาประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาการปฏิรูปการจัดเก็บภาษีทางอ้อมของรัฐบาลอินเดียจากระบบเดิมมาเป็นระบบภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax : GST) ทั้งในด้านโครงสร้างภาษี อัตราภาษี รวมถึงผลกระทบต่อภาคการค้าและการลงทุน โดยใช้การประมวลข้อมูลจากประกาศของรัฐบาลอินเดียที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี งานวิจัยหรือบทความที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการสัมภาษณ์ ข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย รวมถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการค้าต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เป็นข้อจำกัดสำคัญที่อาจส่งผลให้การวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถค้นหาข้อมูลเชิงลึกได้อย่างละเอียดครบถ้วน

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยฉบับนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ใช้การประมวลข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีของอินเดียจากอินเทอร์เน็ต ทั้งประกาศของรัฐบาลอินเดียที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี ข่าวสารของสื่ออินเดียและสื่อต่างประเทศเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีของอินเดีย งานวิชาการของนักวิชาการไทย นักวิชาการอินเดีย รวมถึงนักวิชาการต่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีของอินเดีย ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างคนไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีของอินเดีย แต่ด้วยเวลาการทำวิจัยที่กระชั้น รวมถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการค้าต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา งานวิจัยฉบับนี้จึงไม่อาจนำเสนอข้อมูลเชิงลึกอย่างรอบด้าน เพียงแต่สามารถนำเสนอข้อมูลที่สามารถรวบรวมได้จากแหล่งข้อมูลดังกล่าวข้างต้น

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

- รัฐบาลกลาง (Federal Government) ของอินเดีย คือ รัฐบาลของอินเดีย ที่มีนายกรัฐมนตรีของอินเดียเป็นผู้นำ ประกอบด้วยรัฐมนตรี 4 ระดับ คือคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำรัฐ รัฐมนตรีช่วย และเลขาธิการรัฐสภา โดยมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและนำนโยบายไปปฏิบัติ ควบคุมการบริหาร เป็นผู้ประสานงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของกระทรวง รวมถึงออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (จรัญ มะลูลีม, 2559) กับทั้งมีอำนาจในการป้องกันประเทศ การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การรักษาเสถียรภาพของค่าเงินรูปีอินเดีย

- รัฐบาลรัฐ (State Government) ของรัฐต่าง ๆ ในอินเดีย ที่มีมุขมนตรีเป็นผู้นำ มีอำนาจในการบริหารกิจการของรัฐ ที่สำคัญได้แก่การจัดบริการสาธารณะ การรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ของรัฐ

- ภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax : GST) คือ ภาษีฐานบริโภคที่จัดเก็บทางอ้อมซึ่งรัฐบาลอินเดียประกาศใช้เมื่อ 1 กรกฎาคม 2560 เพื่อแทนที่การจัดเก็บภาษีทางอ้อมซ้ำซ้อนของรัฐบาลกลางอินเดียและรัฐบาลรัฐของรัฐต่าง ๆ ในอินเดีย ที่สำคัญได้แก่ ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการบริการ เป็นต้น

- Lakh หรือ ลักขะ เป็นหน่วยนับจำนวนของอินเดีย เท่ากับ 100,000

- Crore หรือ โครฎี เป็นหน่วยนับจำนวนของอินเดีย เท่ากับ 10,000,000

บทที่ 2

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลกระทบของการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมของอินเดีย ที่เป็นโอกาสต่อนักลงทุนไทย” ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ เพื่อนำมาแนวทางการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผลสรุปผลการวิจัย ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลพื้นฐานของอินเดีย
- 2.2 ข้อจำกัดในการพัฒนาเศรษฐกิจของอินเดีย
- 2.3 ภาษีและหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี
- 2.4 ระบบภาษีของอินเดีย
- 2.5 การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ
- 2.6 การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศของอินเดีย
- 2.7 จุดแข็งของภาคธุรกิจไทย และโอกาสของนักลงทุนไทยในอินเดีย
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 กรอบแนวคิดงานวิจัย

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของอินเดีย

2.1.1 การปกครอง

อินเดียเป็นประเทศขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 28 รัฐ ได้แก่ อานธรประเทศ อรุณาจัลประเทศ อัซสัม พินหาร ฉัตตีสครห์ กัว กุชราต หรยาณา หิมาจัลประเทศ ฉารชัณฑ์ กรณาฏกะ เกรละ มัธยประเทศ มหาราษฏระ มณีปุระ เมฆาลัย มิโซรัม นาคาแลนด์ โอดิศา ปัญจาบ ราชสถาน สิกขิม ทมิฬ

นาฑู เตลิ่งคานา ตริปุระ อุตตรขัณฑ์ อุตตรประเทศ เบงกอลตะวันตก และ 9 ดินแดนสหภาพ คือ หมู่เกาะอันดามันและหมู่เกาะนิโคบาร์ จัณฑีครห์ ดาดราและนครเวลี เดลี ดามันและดีอู ลักชหวีป ปู ดูเชร์รี จัมมูและแคชเมียร์ ลาดักห์ ประเทศอินเดียจึงเปรียบเสมือนรัฐที่รวมเอาประเทศจำนวนมากมารวมกันเป็นประเทศเดียว รัฐธรรมนูญอินเดียกำหนดให้อินเดียปกครองด้วยระบบสหภาพแห่งรัฐ กล่าวคือเป็นประเทศที่รวมเอารัฐอิสระต่าง ๆ มารวมกัน แต่ละรัฐยังคงมีอำนาจในการปกครองตนเอง มีสิทธิเลือกรัฐบาลและคณะผู้บริหารรัฐ มีอำนาจจัดเก็บภาษีเพื่อให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนของรัฐ อย่างไรก็ตาม ดินแดนสหภาพกลับไม่มีอำนาจในการปกครองตนเองดังกล่าว โดยรัฐบาลกลางของอินเดียมีอำนาจในการบริหารดินแดนสหภาพ

2.1.2 เศรษฐกิจของอินเดีย

อินเดียเป็นเศรษฐกิจขนาดใหญ่ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) (Power Purchasing Parity : PPP) สูงเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกาและจีน แต่ด้วยจำนวนประชากรมหาศาลกว่า 1.3 พันล้านคน ทำให้อินเดียยังถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเศรษฐกิจกำลังพัฒนาที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำ (Lower-middle-income economy) ตามการแบ่งกลุ่มประเทศของธนาคารโลกในปีงบประมาณ 2557-58 โดยใช้รายได้มวลรวมประชาชาติ (Gross National Income – GNI) ต่อหัวเป็นเกณฑ์ คือมี GNI ต่อหัวระหว่าง 1,046-4,125 ดอลลาร์สหรัฐ

รัฐบาลอินเดียสำรวจเศรษฐกิจของอินเดีย (Economic Survey) ในปี 2556-2557 พบว่าโครงสร้างเศรษฐกิจของอินเดียซึ่งประกอบไปด้วย 3 กิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาคสำคัญ คือ ภาคการบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร มีสัดส่วนต่อ GDP ที่ร้อยละ 66.1 17 และ 16.9 ตามลำดับ และมีสัดส่วนแรงงานที่ร้อยละ 31 20 และ 49 ตามลำดับ หากพิจารณาองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจอินเดียที่มีพื้นฐานอยู่บนกิจกรรมในสาขาบริการ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66 ของ GDP ขณะที่การเกษตรและอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 17 ของ GDP เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มในช่วงที่ผ่านมาที่อินเดียได้กลายเป็นแหล่งการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะการเป็นศูนย์กลางให้บริการ Call Centre และศูนย์กลางด้านไอทีของภูมิภาค อย่างไรก็ตาม การเกษตรยังคงเป็นสาขาที่จ้างงานสูงสุดในระบบเศรษฐกิจถึงประมาณร้อยละ 50 ของแรงงานทั้งประเทศ ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมและบริการใช้แรงงานร้อยละ 20 และ 30 ตามลำดับ (ตัวเลขปีงบประมาณ 2556-57)

แม้ภาพของความยากจนยังมีให้เห็นมากในอินเดีย แต่ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจอินเดียได้พัฒนาไปอย่างมากนับตั้งแต่อินเดียเริ่มเปิดประเทศภายหลังสงครามเย็นและได้พยายามส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติเพื่อกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีจุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจซึ่งส่งผลให้มีการลงทุนจากต่างชาติในกิจการไฟฟ้า พลังงาน และอุตสาหกรรมต่าง ๆ

นอกจากนี้ ยังได้เปิดเสรีโทรคมนาคมและการสื่อสารในปี 2543 ทำให้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของอินเดียดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยเศรษฐกิจอินเดียเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดดในช่วงปี 2548-2553 โดย GDP เติบโตเฉลี่ยปีละร้อยละ 8.5 โดยขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 10.3 ในปี 2553 ประกอบกับจำนวนประชากรชนชั้นกลางที่มีกำลังซื้อสูงและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้อินเดียกลายเป็นตลาดใหม่ที่ได้รับความสนใจอย่างยิ่งจากนานาชาติ

ในช่วงที่เริ่มมีกระแสความนิยมทางการค้าและการลงทุนหลังไหลสู่ภูมิภาคเอเชีย รัฐบาลอินเดียตั้งแต่ยุคพรรครัฐบาลคองเกรส (ปี 2547-2557) จนถึงชุดปัจจุบันได้พยายามเร่งการปฏิรูประบบโครงสร้างต่าง ๆ เพื่อรองรับการค้าการลงทุนและเพื่อก่อให้เกิดเสถียรภาพที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการลงทุนในด้านสาธารณูปโภค การศึกษา ความมั่นคงทางสังคม การปรับโครงสร้างของภาครัฐ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การขยายฐานภาษี และการพัฒนาในส่วนภูมิภาคและการเกษตร นอกจากนี้ การลงทุนทั้งในอุตสาหกรรม การค้า และบริการ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากการที่อินเดียมีนโยบายเปิดเสรีทางเศรษฐกิจมากขึ้น ส่งผลให้บริษัทต่างประเทศเริ่มสนใจเข้ามาลงทุนในอินเดีย โดยเฉพาะธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากอินเดียมีข้อได้เปรียบเรื่องจำนวนแรงงานที่มีอยู่มาก มีแรงงานใหม่เข้าสู่ตลาดแรงงานปีละประมาณ 12 ล้านคน ในจำนวนนี้มีแรงงานที่มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิศวกรรมเป็นจำนวนมาก และมีความได้เปรียบทางด้านภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ รวมทั้งมีค่าจ้างแรงงานที่ถูก ทำให้บริษัทต่างชาติสนใจมาตั้งฐานการผลิตที่อินเดียอย่างกว้างขวาง

รัฐบาลอินเดียยังได้ผ่อนปรนข้อบังคับหลายๆ อย่าง เช่น ลดการจำกัดประเภทของการลงทุน และเพิ่มมูลค่าผลกำไรที่สามารถส่งกลับประเทศได้ การก่อสร้างขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปี 2547 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายปรับปรุงสาธารณูปโภครวมมูลค่าประมาณ 115,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อพัฒนาถนนสายสำคัญทั่วประเทศ ปรับปรุงเส้นทางรถไฟ และระบบขนส่งมวลชน ขยายเครือข่ายโทรศัพท์ ไฟฟ้า ประปา ก่อสร้างท่าเรือและท่าอากาศยานเพิ่มเติม เพื่อจูงใจนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในอินเดีย นอกจากนี้ รัฐบาลอินเดียยังได้พยายามออกมาตรการที่เอื้อให้ต่างชาติสามารถเข้ามาลงทุนโดยตรงได้ง่ายและสะดวกขึ้นเรื่อย ๆ โดยได้ขยายเขตแดนให้ต่างชาติสามารถลงทุนโดยตรงได้ร้อยละ 100 ในหลายสาขา เช่น กิจการทำอากาศยาน กิจการโทรคมนาคม การวางโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับปิโตรเลียม (เช่น การวางท่อขนส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ) การค้าพลังงาน (power trading) การลงทุนในเหมืองเพชรและถ่านหิน การผลิตและจัดเก็บกาแฟ และยางพารา อีกทั้งยังเปิดให้ต่างชาติมาลงทุนโดยตรงในกิจการค้าปลีกที่ขายสินค้าเพียงตราเดียว (single brand) ได้ถึงร้อยละ 51 เป็นครั้งแรก เช่น Sony Reebok Louis Vuitton เป็นต้น

รัฐบาลอินเดียชุดปัจจุบันภายใต้การนำของนายเรนทรา โมตี ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจอินเดีย โดยให้ความสำคัญลำดับต้นกับการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

ในประเทศ นายกรัฐมนตรีนเรนทรา โมดิ ริเริ่มนโยบาย Make in India เพื่อสร้างภาพลักษณ์ใหม่ของความเป็นประเทศที่ต้อนรับนักลงทุนโดยการสนับสนุนให้นักลงทุนไปตั้งโรงงานผลิตสินค้าในอินเดีย แทนภาพลักษณ์เดิมของระบบราชการที่เป็นอุปสรรคของนักลงทุน (red tape) นอกจากนี้ รัฐบาลอินเดียยังให้ความสำคัญกับการจัดระเบียบภายในเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อนักลงทุนต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นการเร่งรัดนำระบบภาษีสินค้าและบริการมาใช้ การปรับระบบราชการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดระเบียบการคลังภาครัฐ เช่น ลดการอุดหนุนสินค้าและตั้งเป้าลดการขาดดุลบัญชีงบประมาณเหลือร้อยละ 4.5 ของ GDP รวมถึงการปรับปรุงกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจกับต่างประเทศให้เอื้อต่อการลงทุนขณะเดียวกันมีความรัดกุมเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของอินเดียมากขึ้น

สถานะทางเศรษฐกิจของอินเดียในปี 2557 อยู่ในช่วงปลายของการชะลอตัว หลังจากที่ยอดอัตราการเติบโต GDP ที่เคยสูงสุดในปี 2553 ชะลอตัวลงมาอยู่ในระดับร้อยละ 5-6 ในช่วง 2-3 ปีที่ก่อนหน้านี้ อันเป็นผลมาจากเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาและยุโรป ซึ่งเป็นทั้งตลาดสินค้าและแหล่งเงินทุนที่สำคัญของอินเดีย โดยในช่วงที่เศรษฐกิจชะลอตัวนั้นอินเดียต้องเผชิญกับอุปสรรคในการพัฒนาหลายประการ อาทิ 1) โครงสร้างพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ ทั้งทางถนน ไฟฟ้า และสาธารณูปโภคอื่น ๆ 2) การขาดแคลนพลังงาน 3) ความล่าช้าในการผ่อนคลายนโยบายการค้าการลงทุน และ 4) อัตราเงินเฟ้อ

อัตราเงินเฟ้อของอินเดียในปี 2553 สูงถึงร้อยละ 12 อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อต่ำสุดในปี 2556 ได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง (อยู่ที่ร้อยละ 4.4 ในเดือนพฤศจิกายน 2556) เนื่องจาก 1) ราคาสินค้าเกษตรที่ลดลง 2) ราคาสินค้าโลกทั่วไปที่ลดลงโดยเฉพาะน้ำมัน (น้ำมันคิดเป็นร้อยละ 37 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด) 3) สภาวะเศรษฐกิจที่ยังซบเซา และ 4) การดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางอินเดียที่ได้ปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบายมาเป็นระยะและมีแนวโน้มที่จะใช้นโยบาย flexible inflation targeting เพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อ

รัฐบาลอินเดียคาดการณ์ว่า การเติบโต GDP ในปี 2557-58 จะยังคงเติบโตอย่างช้า ๆ อยู่ที่อัตราร้อยละ 5.4-5.9 เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ 1) นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจต้องใช้เวลาอีกสักพักจึงจะเห็นผล 2) การเติบโตที่ชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน ซึ่งจะมีผลต่อการส่งออกของอินเดีย 3) ธนาคารกลางอินเดียยังไม่สามารถลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจได้เนื่องจากแรงกดดันจากอัตราเงินเฟ้อ และ 4) ฤดูมรสุมที่ผิดปกติทำให้ผลิตผลการเกษตรอาจลดลง⁵

ปัจจุบัน การที่อินเดียเป็นประเทศประชาธิปไตยขนาดใหญ่ กับทั้งมีพันธมิตรทางการค้าทั่วโลก จะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้อินเดียสามารถขยายขนาดเศรษฐกิจเป็น 1 ใน 3 ประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลกภายใน 10-15 ปี ขณะเดียวกัน อินเดียยังมีธุรกิจ Startup ที่มีมูลค่าบริษัทมากกว่า 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (Unicorn) กว่า 21 บริษัท กับทั้งอาจเพิ่มเป็นกว่า 100

⁵ <https://thaiindia.net/about-india/overview/item/1797-indian-economic-overview.html>

บริษัทภายในปี 2568 ซึ่งจะสามารถสร้างงานกว่า 1,100,000 ตำแหน่ง นอกจากนี้ อินเดียมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศรวมกว่า 542,010 ล้านดอลลาร์สหรัฐในเดือนกันยายน 2563 อย่างไรก็ตาม มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ของอินเดียในไตรมาสแรกของปี 2563 หดตัวถึงร้อยละ 23.9 โดยมีมูลค่า 363,490 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งต่ำกว่าในช่วงเดียวกันของปี 2562 ที่มีมูลค่า 477,670 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และรัฐบาลอินเดียจำเป็นต้องสร้างงานมากกว่า 90 ล้านตำแหน่งภายในปี 2,566 – 2,573 เพื่อให้ GDP ของอินเดียในห้วงปีดังกล่าวโตร้อยละ 8.5⁶

2.1.3 จุดแข็งของตลาดอินเดีย

ตลาดอินเดียมีจุดแข็งสำคัญหลายประการ ที่ส่งผลให้นักลงทุนทั้งอินเดียและต่างประเทศสนใจลงทุนในตลาดอินเดีย โดยอินเดียมีค่าครองชีพต่ำ กับทั้งมีรายได้ต่อหัว (GDP Per Capita) เพียง 2,130 ดอลลาร์สหรัฐ⁷ ซึ่งต่ำกว่าจีนและบราซิลมากกว่าร้อยละ 50 ทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนจ้างแรงงานในอินเดียต่ำกว่าหลายประเทศ ขณะเดียวกัน อินเดียมีแรงงานที่มีความรู้ความสามารถสื่อสารได้หลายภาษา โดยมีภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง ทำให้แรงงานอินเดียสามารถศึกษาองค์ความรู้ที่เป็นภาษาอังกฤษได้อย่างรวดเร็ว กับทั้งสามารถสื่อสารกับประชากรจำนวนมากของโลกได้อย่างง่ายดาย และสามารถเป็นแหล่งจ้างงานสำหรับบริการให้ความช่วยเหลือลูกค้าทางโทรศัพท์ (Call Centre) ของบริษัทชั้นนำทั่วโลก ประชากรอินเดียที่มีรวมกันกว่า 1,300 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัยกลางคน ที่จะเป็นแรงงานจำนวนมากในอนาคต ล้วนมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านศาสนา แนวคิดทางการเมือง รวมทั้งสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ แต่ต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อชีวิตที่ดีกว่า อินเดียยังมีอุตสาหกรรมความบันเทิง "Bollywood" ขนาดใหญ่ ที่สามารถผลิตภาพยนตร์จำนวนมากแก่ผู้ชมทั่วโลกได้อย่างต่อเนื่อง และมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า Hollywood ของสหรัฐฯ⁸

นอกจากนี้ ตลาดอินเดียยังมีจุดแข็งสำคัญจากการที่อินเดียเป็นหนึ่งในสมาชิกของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ 5 ประเทศ (BRICS) ได้แก่ บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และแอฟริกาใต้ โดย Abhimanyu Singh (2563)⁹ เห็นว่าอินเดียมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในทางที่ต่อเนื่องเฉพาะอย่างยิ่งจากการที่อินเดียเป็นหนึ่งในสมาชิกกลุ่ม BRICS ที่สถาบันทางการเงินระหว่างประเทศ Goldman Sachs ประเมินเมื่อปี 2548 ไว้ว่าจะมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่กว่าเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ 6 ประเทศ (G6) ที่ประกอบด้วย สหรัฐฯ ญี่ปุ่น เยอรมัน ฝรั่งเศส อิตาลี และอังกฤษ ภายในระยะเวลา 40 ปี และจะเป็นศูนย์กลางการผลิตและฐานการบริโภคสินค้าและบริการที่

⁶ <https://www.ibef.org/economy/indian-economy-overview>

⁷ <https://data.worldbank.org/country/IN>

⁸ <https://www.thebalance.com/india-s-economy-3306348#indias-strengths>

⁹ <https://diplomatist.com/2020/08/28/indias-intra-brics-trade-an-ocean-of-opportunities/>

สำคัญของโลกต่อไป นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีอินเดีย ยังประกาศเป้าหมายเมื่อปี 2562 ต้องการขยายมูลค่าการค้าภายในกลุ่มประเทศ BRICS ให้มีมูลค่าสูงกว่า 5 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ

2.2 ข้อจำกัดในการพัฒนาเศรษฐกิจของอินเดีย¹⁰

แม้เศรษฐกิจอินเดียมีศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้ขยายตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม อินเดียยังคงมีข้อจำกัดหลายประการส่งผลให้นักลงทุนยังคงลังเลและไม่ลงทุนในตลาดอินเดีย ส่งผลให้อินเดียไม่สามารถแสวงประโยชน์จากจุดแข็งข้างต้นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยข้อจำกัดดังกล่าวได้แก่

1. ปัญหาการว่างงาน ทั้งในพื้นที่เมืองและพื้นที่ชนบทของอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มแรงงานที่ไม่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งไม่สามารถหางานทำในห่วงโซ่อุปทานการผลิตของอินเดียขยายตัว ทั้งนี้ OECD รายงานว่าประชากรอายุ 15-29 ปีถึงร้อยละ 30 ของอินเดียไม่มีงานทำ ไม่มีการศึกษาและอบรมที่เพียงพอ นอกจากนี้ รัฐบาลอินเดียยังคงไม่มีสวัสดิการแก่กลุ่มประชากรที่ไม่มีงานทำ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนกลุ่มนี้เผชิญภาวะยากจนมากขึ้น
2. ปัญหาประชากรขาดการศึกษาที่เพียงพอ โดยประชากรหญิงในพื้นที่ชนบทของอินเดียกว่าร้อยละ 50 ยังคงขาดการศึกษาที่เพียงพอ ซึ่งส่งผลให้ประชากรกลุ่มดังกล่าวไม่สามารถเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมผลิตในอินเดียที่กำลังต้องการแรงงานที่มีฝีมืออย่างต่อเนื่อง
3. ปัญหาการขาดโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ ทั้งทางด้านการประปาที่ตอบสนองกับความต้องการของประชาชน ระบบการทำงานของรัฐที่มีประสิทธิภาพ ระบบการขนส่งที่มีคุณภาพและสามารถขนส่งสินค้าได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น
4. ปัญหาการขาดดุลการค้า และดุลบัญชีเดินสะพัด เนื่องจากอินเดียนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศในมูลค่ามากกว่ามูลค่าสินค้าที่อินเดียส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ ส่งผลให้ค่าเงินรูปีของอินเดียไม่มีเสถียรภาพ นอกจากนี้ ภาคเอกชนยังหวังกันว่ารัฐบาลอินเดียอาจปรับลดค่าเงินรูปีของอินเดียเพื่อบรรเทาผลกระทบของปัญหาดังกล่าว
5. ปัญหาหนี้ครัวเรือน เนื่องจากประชากรอินเดียที่เริ่มมีงานทำต่างต้องการซื้อสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรกลุ่มดังกล่าวกู้เงินเพื่ออุปโภคและบริโภคมากขึ้น และหากดัชนีเงินเฟ้อของอินเดียยังคงเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง และ

¹⁰ <https://www.economicshelp.org/india-2/problems-indian-economy/>

ธนาคารกลางของอินเดียจำเป็นต้องปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพิ่มมากขึ้น หนี้ครัวเรือนดังกล่าวอาจได้รับผลกระทบ ผู้กู้ อาจไม่มีเงินมากเพียงพอในการจ่ายหนี้ เกิดเป็นปัญหาหนี้เสียตามมา

6. ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคมอินเดีย โดยการพัฒนาเศรษฐกิจอินเดียในหวังที่ผ่านมาไม่สามารถทำให้ประชากรอินเดียสามารถยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจได้ตามสมควร ประชากรที่ยากจนในพื้นที่ชนบทจำนวนมากไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาดังกล่าว ประชากรกว่า 78 ล้านครัวเรือนยังคงไม่มีไฟฟ้าใช้ กว่า 268 ล้านคนยังคงมีรายได้ต่ำกว่าวันละ 1 ดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ การพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปิดโอกาสให้ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ยังส่งเสริมให้ประชากรที่ยากจนเห็นความแตกต่างทางสังคมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
7. รัฐบาลอินเดียดำเนินงบประมาณขาดดุลต่อเนื่อง มีสัดส่วนถึงร้อยละ 8 ของ GDP
8. อินเดียมีกฎหมายด้านแรงงานที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการจ้างงานในปัจจุบัน
9. ขาดองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่เพียงพอ
10. ไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้มากเพียงพอ เนื่องจากปัญหาการคอร์รัปชัน หลีกเลียงภาษีระบบภาษีที่ซับซ้อน และซ้ำซ้อน ส่งผลให้รัฐบาลอินเดียสามารถจัดเก็บภาษีได้เพียงร้อยละ 12 ของ GDP รัฐบาลอินเดียซึ่งนำโดยนายกรัฐมนตรีนเรนทรา โมดี จึงปฏิรูปโครงสร้างภาษีที่ซ้ำซ้อนด้วยการประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการ
11. ภาคธุรกิจยังประสบอุปสรรคหลายประการในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งมีสาเหตุจากการที่รัฐบาลอินเดียไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายให้ภาคเอกชนสามารถดำเนินการตามสัญญาการค้าต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการภาษีที่ซ้ำซ้อน และปัญหาการค้าระหว่างรัฐต่าง ๆ ในอินเดีย
12. ปัญหาการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันในแต่ละพื้นที่ของอินเดีย โดยรัฐบาลของอินเดียมีศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอินเดียไม่สามารถกระจายการพัฒนาดังกล่าวไปยังพื้นที่อื่นได้ เฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภูมิภาค

2.3 ภาษีและหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี

วีระศักดิ์ เครือเทพ (2559) ระบุว่า การออกแบบนโยบายภาษีอากรจำเป็นต้องกำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ของภาษีอากรเพียงบางหลักการเท่านั้น เนื่องจากหลักการจัดเก็บภาษีอากรในแต่ละรูปแบบล้วนส่งผลกระทบหรือขัดแย้งกับหลักการอื่นไปพร้อมกัน ผู้กำหนดนโยบายภาษีอากรจึงต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอย่างชัดเจน และตัดสินใจเลือกใช้หลักการจัดเก็บภาษีตาม

ความเหมาะสมของการณ์ที่รัฐบาลกำลังเผชิญ โดยหลักการจัดเก็บภาษีประกอบด้วย 6 หลักการสำคัญ คือ

1. **หลักการยอมรับของประชาชนผู้เสียภาษี** โดยการปกครองของประเทศในปัจจุบันให้อำนาจประชาชนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนประเทศมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งการเคลื่อนไหวเพื่อผลักดันกฎหมายจำกัดอำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษี รัฐจึงจำเป็นต้องออกแบบการจัดเก็บภาษีให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป ประชาชนให้การยอมรับการจัดเก็บภาษีของรัฐผ่านกระบวนการนิติบัญญัติที่ตรากฎหมายอนุญาตให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีจากกิจกรรมหนึ่ง ๆ ได้ รวมถึงการที่รัฐประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจความจำเป็นในการจัดเก็บภาษี รวมถึงแนวทางการใช้ประโยชน์จากเงินภาษีดังกล่าวอย่างโปร่งใส เพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดเก็บภาษี และเต็มใจจ่ายภาษีแก่รัฐบาล

2. **หลักความเป็นธรรม** หรือการกระจายภาษีอย่างเป็นธรรม ซึ่งสามารถพิจารณาได้ใน 2 มิติ คือความเป็นธรรมโดยสัมบูรณ์ และความเป็นธรรมสัมพัทธ์ โดยความเป็นธรรมโดยสัมบูรณ์คือการที่ประชาชนทุกคนในประเทศจ่ายภาษีเท่ากันทุกคน ซึ่งสามารถคำนวณการจัดเก็บภาษีได้จากการนำเอาจำนวนงบประมาณที่รัฐจำเป็นต้องใช้ในแต่ละปี มาหารจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ และให้ประชาชนทุกคนจ่ายภาษีจำนวนดังกล่าวให้กับรัฐ ขณะที่หลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์พิจารณาความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีโดยเทียบกับหลักเกณฑ์ผลประโยชน์ที่ได้รับจากรัฐ ที่เห็นว่าผู้ได้รับประโยชน์จากรัฐเป็นจำนวนมาก ควรจ่ายภาษีแก่รัฐในสัดส่วนสูง หลักเกณฑ์ความสามารถในการเสียภาษีที่เห็นว่าผู้มีความสามารถในการจ่ายภาษีมาก ควรจ่ายภาษีแก่รัฐมากกว่าคนที่มีความสามารถในการจ่ายภาษีน้อย ซึ่งหลักเกณฑ์นี้อาจพิจารณาผ่านมิติความเป็นธรรมในแนวตั้งที่เห็นว่าผู้มีรายได้น้อย ควรจ่ายภาษีมากกว่าผู้มีรายได้น้อย หรือพิจารณาผ่านมิติความเป็นธรรมในแนวนอนที่เห็นว่าคนที่มีความสามารถในการจ่ายภาษีเท่ากันก็ควรจ่ายภาษีในอัตราเดียวกัน

3. **หลักการสร้างรายได้** ที่เห็นว่าภาษีที่ดีควรสร้างรายได้ให้เพียงพอกับความต้องการของรัฐในการใช้เงินดังกล่าวเพื่อจัดบริการสาธารณะ ซึ่งขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัย คือ ความกว้างของฐานภาษีอากร ซึ่งหมายถึงการจัดเก็บภาษีครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายประเภท ซึ่งจะส่งผลให้รัฐบาลมีรายได้มากขึ้น หรืออัตราภาษีอากรที่จัดเก็บ โดยการจัดเก็บภาษีแบบอัตราก้าวหน้าจะส่งผลให้รัฐบาลมีรายได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การจัดเก็บภาษีในระดับที่สูงเกินกว่าความสามารถหรือความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจ่ายภาษี จะส่งผลให้รัฐบาลไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มเติม

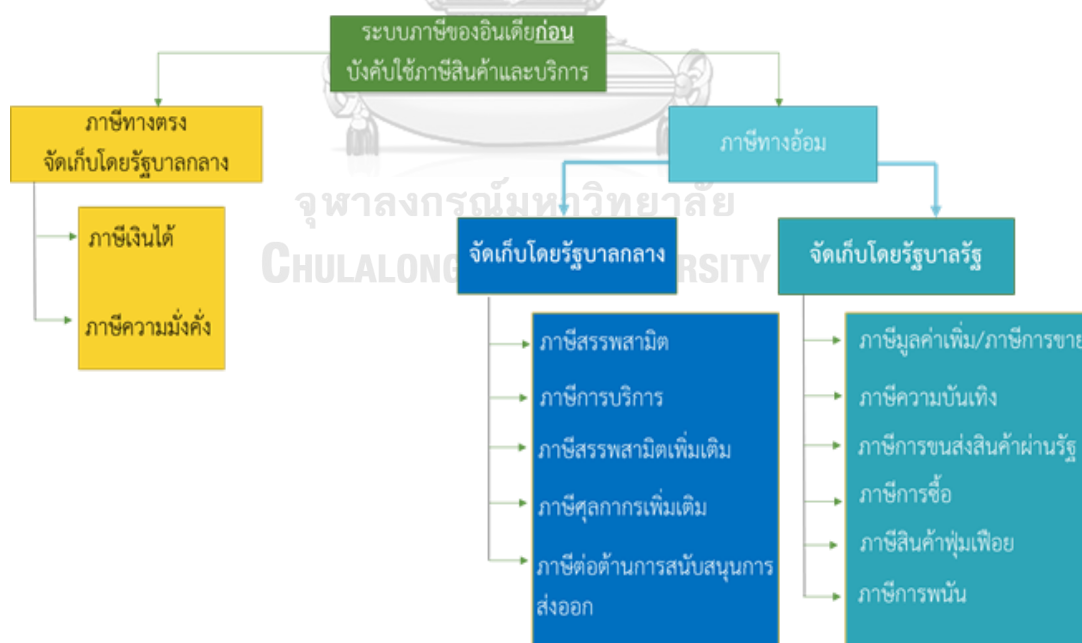
4. **หลักประสิทธิภาพในการจัดเก็บ** ให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ มีต้นทุนบริหารจัดการการจัดเก็บภาษีต่ำ สามารถจัดเก็บภาษีได้โดยสะดวก หลักประสิทธิภาพในการจัดเก็บพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี 3 ด้าน คือ 1) ค่าใช้จ่ายในกระบวนการจัดเก็บภาษีต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บได้ ทั้งนี้ รัฐบาลสามารถลดต้นทุนการจัดเก็บภาษีโดยมอบหมายให้ภาคเอกชนผู้จ่ายรายได้แก่ผู้เสียภาษี จัดเก็บภาษี

ก่อนจ่ายรายได้แก่ผู้เสียภาษี (ภาษีหัก ณ ที่จ่าย) และนำส่งภาษีดังกล่าวแก่รัฐ เป็นต้น 2) ระบบเก็บภาษีต้องไม่เกิดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เป็นภาระของประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีมากเกินไป และ 3) ผู้เสียภาษีสามารถเข้าใจระบบการจัดเก็บภาษีโดยง่าย สามารถปฏิบัติตามโดยไม่เกิดข้อสงสัย ไม่คลุมเครือ ไม่เปิดโอกาสให้ผู้จัดเก็บภาษีและผู้มีหน้าที่จ่ายภาษีสามารถเลือกจ่ายภาษีได้ตามอำเภอใจ

5. **หลักความเป็นกลางของภาษี** โดยการจัดเก็บภาษีของภาครัฐจะต้องไม่กระทบต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชน กล่าวคือ จะต้องไม่ส่งผลให้ประชาชนรู้สึกว่าการจัดเก็บภาษีเป็นต้นทุนต่อการหารายได้ การบริโภค จนเกิดความรู้สึกไม่ต้องการทำงาน หรือไม่ต้องการใช้จ่ายเงิน เพราะต้องแบกรับภาระทางภาษีที่สูงเกินความสามารถ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอาจจัดเก็บภาษีต่อสินค้าและบริการบางประเภทโดยไม่เป็นกลาง เฉพาะอย่างยิ่งในประเภทสินค้าและบริการที่รัฐบาลไม่ส่งเสริมให้ประชาชนบริโภค เช่นสุรา ยาสูบ การพนัน เป็นต้น

6. **หลักความชัดเจน** ที่ให้ผู้เสียภาษีรับทราบถึงภาระทางภาษีอย่างชัดเจน ว่ามีพิกัดภาษีเท่าไร ต้องเสียภาษีเมื่อไร มีกระบวนการอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไปในการเลือกพรรคการเมืองที่นำเสนอแนวทางการให้บริการสาธารณะ ตามแนวทางที่ตนต้องการ เนื่องจากภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บจะถูกแปลงเป็นบริการสาธารณะต่อไป

2.4 ระบบภาษีของอินเดีย

รัฐบาลของอินเดียทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ รัฐบาลกลาง (Central Government) รัฐบาลรัฐ (State Government) และรัฐบาลท้องถิ่น (Local Government) ต่างมีอำนาจจัดเก็บภาษีเพื่อใช้สำหรับจัดบริการสาธารณะ โดยกระทรวงการคลังของรัฐบาลกลางอินเดียจัดเก็บภาษีทางตรงผ่าน

Central Board of District Taxes (CBDT) ซึ่งได้แก่ ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax) ภาษีทรัพย์สิน/ภาษีความมั่นคง (Wealth Tax) ภาษีดอกเบี้ย (Interest Tax) ภาษีของขวัญ (Gift Tax) ภาษีกำไรจากส่วนทุน (Capital Gain Tax) และ ภาษีค่าใช้จ่าย (Expenditure Tax) เป็นต้น ขณะเดียวกันยังจัดเก็บภาษีทางอ้อมผ่าน Central Board of Excise and Custom (CBEC) ซึ่งได้แก่ ภาษีสรรพสามิตส่วนกลาง (Central Excise Tax) ภาษีการบริการ (Service Tax) ภาษีศุลกากร (Customs Duties) เป็นต้น ขณะที่รัฐบาลรัฐมีอำนาจจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) หรือภาษีขาย (Sales Tax) ภาษีอสังหาริมทรัพย์ (Property Tax) ภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าแอลกอฮอล์ (State Excise Tax) อากรแสตมป์ซึ่งเก็บจากการซื้อขาย อสังหาริมทรัพย์ (Stamp Duty) นอกจากนี้ รัฐบาลท้องถิ่นยังมีอำนาจจัดเก็บภาษีสินค้าผ่านแดน/เข้าเมือง (Octroi/Entry Tax) และค่าธรรมเนียมการใช้สาธารณูปโภค (Utility Tax) เช่น น้ำประปาและไฟฟ้า

ในส่วนของภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้ประกอบการต้องชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล รวมถึงเสียค่าธรรมเนียม (Surcharge) และภาษีเพื่อการศึกษา (Education Cess) ซึ่งทำให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันออกไป แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) การเรียกเก็บจากบริษัทท้องถิ่น (Resident Companies) ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในอินเดีย โดยฐานภาษีจะคิดจากเงินได้ ด้วยเกณฑ์คงค้าง (Actual Basis) ทั้งภายในและต่างประเทศ
  - 2) การเรียกเก็บจากบริษัทต่างชาติ (Non-resident Companies) ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในต่างประเทศ รัฐบาลอินเดียจะคิดฐานภาษีเงินได้เฉพาะที่เกิดขึ้นในอินเดียเท่านั้น ทั้งนี้ กฎหมายภาษีของอินเดียกำหนดให้บริษัทต่างชาติต้องชำระภาษีขั้นต่ำแบบทางเลือก (Minimum Alternative Tax : MAT) ในกรณีที่บริษัทดังกล่าวชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว แต่น้อยกว่าร้อยละ 18.5 ของผลกำไรตามบัญชีกำไรขาดทุนของบริษัท (Book Profits) บริษัทนั้นจะต้องชำระภาษีขั้นต่ำแบบทางเลือกในอัตราร้อยละ 18.5 พร้อมค่าธรรมเนียม (Surcharge) และภาษีเพื่อการศึกษา (Education Cess) อีกด้วย
- นอกจากนี้ รัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากบุคคล 2 ประเภท คือ

- 1) บุคคลที่มีถิ่นพำนักในประเทศ (Resident Individuals) จะต้องชำระภาษีจากแหล่งที่มาของรายได้ทั้งในและนอกอินเดีย โดยบุคคลประเภทดังกล่าวคือ บุคคลที่พำนักในอินเดียไม่น้อยกว่า 182 วัน หรือเป็นบุคคลที่พำนักในอินเดียเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 60 วัน ในปีภาษีนั้น และอยู่ในอินเดียไม่น้อยกว่า 365 วัน ในรอบ 4 ปีก่อนหน้าปีภาษีนั้น ๆ (ปีภาษีของอินเดียเริ่มจากวันที่ 1 เมษายนของปีปัจจุบัน ถึง 31 มีนาคมของปีถัดมา)

- 2) บุคคลที่ไม่มีถิ่นพำนักในประเทศ (Non-resident Individuals) จะต้องเสียภาษีในลักษณะเดียวกับบุคคลมีถิ่นพำนักในประเทศ แต่กระทรวงการคลังอินเดียจะกำหนดอัตราภาษีใหม่ทุกปี นอกจากนี้ หากบุคคลที่ไม่มีถิ่นพำนักในประเทศชำระภาษีเงินได้แล้วแต่น้อยกว่าร้อยละ 18.5 ของเงินที่ได้ปรับแล้ว (Adjust Total Income) บุคคลนั้นจะต้องชำระภาษีขั้นต่ำแบบทางเลือก (Alternative Minimum Tax : AMT) ในอัตราร้อยละ 18.5 ของเงินที่ได้ปรับแล้ว พร้อมค่าธรรมเนียม (Surcharge) และภาษีเพื่อการศึกษา (Education Cess)

รัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีทางอ้อมในหลายรูปแบบ ทั้งภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax : VAT) ภาษีสรรพสามิตส่วนกลาง (Central Excise Duty) และอากรนำเข้า (Customs Tariff) สาระสำคัญดังนี้

1. ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ของสาธารณรัฐอินเดีย โดยการกำกับโดยคณะกรรมการรัฐมนตรีคลังระดับรัฐ (Empowered Committee of State Finance Ministers : EC) ได้เริ่มจัดเก็บตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2548 จากมูลค่าที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนการผลิตและการขนส่งสินค้าและบริการ ตั้งแต่การผลิตจนถึงการบริโภค ซึ่งภาษีมูลค่าเพิ่มมาตรฐานที่แต่ละรัฐเก็บโดยมากจะอยู่ในช่วงร้อยละ 12.5 – 15.5 ทั้งนี้ มีบางประเภทสินค้าที่คณะกรรมการรัฐมนตรีคลังระดับรัฐได้กำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ให้แต่ละรัฐถือปฏิบัติทั่วประเทศ ได้แก่
  - สินค้าจำเป็นหรือสินค้าที่มีความสำคัญ (สินค้าจากธรรมชาติหรือไม่ผ่านการแปรรูป) ได้แก่ สินค้าเกษตร และสินค้าวัตถุดิบ 46 รายการ ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม
  - โลหะมีค่าต่าง ๆ เช่น ทองคำ ทองคำขาว อัญมณี และเงิน เป็นต้น คิดภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 1
  - สินค้าที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน เช่น ยา เวชภัณฑ์ ฝ้าย ชา เครื่องเทศ วัตถุดิบที่ใช้ในการเกษตรและ อุตสาหกรรม และสินค้าทุน เป็นต้น คิดภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 4 (สำหรับรัฐมหาราษฏระคิดภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 5.5)
  - สินค้าอื่น ๆ คิดภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 12.5 (บางรัฐคิดภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 13 – 14)
  - ยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จะถูกคิดภาษีมูลค่าเพิ่มสูงสุดของทุกประเภทสินค้า คือ ร้อยละ 20 ขึ้นไป สำหรับ Maharashtra คิดภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 60
2. ภาษีสรรพสามิตส่วนกลาง Central Board of Excise and Custom (CBEC) จะเป็นหน่วยงานที่กำกับ ดูแล และกำหนดอัตราการจัดเก็บที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละปี

ตามแต่ละประเภทสินค้า เผยแพร่ทางเว็บไซต์ <http://www.cbec.gov.in> ซึ่งเรียกเก็บจากสินค้าที่ผลิตหรือประกอบในประเทศ สินค้าฟุ่มเฟือย และสินค้านำเข้าบางประเภท อาทิเช่น

- ด้ายจากเส้นใย (Spun yarn) จัดเก็บภาษีสรรพสามิตร้อยละ 12
  - รถอเนกประสงค์ (Sport Utility Vehicle: SUVs) จัดเก็บภาษีสรรพสามิตร้อยละ 30
  - โทรศัพท์มือถือที่ราคามากกว่า 36.78 ดอลลาร์สหรัฐ จัดเก็บภาษีสรรพสามิตร้อยละ 6
  - ยาสูบและสินค้ายาสูบ จัดเก็บภาษีสรรพสามิตร้อยละ 12.5 หรือ 4,006 รูปีต่อ 1,000 มวน
  - เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จัดเก็บภาษีสรรพสามิตร้อยละ 12.5
3. การเก็บภาษีนำเข้าของอินเดีย จะเก็บจากสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ ภายใต้พระราชบัญญัติพิกัตอัตราศุลกากร (Customs Tariff Act, 1975) มีหน่วยงานที่กำกับดูแล และกำหนดอัตราภาษีนำเข้า คือ Central Board of Excise Customs (CBEC) ซึ่งอัตราอากรนำเข้าจะมีการปรับปรุงเป็นระยะ และเผยแพร่ทางเว็บไซต์ <http://www.cbec.gov.in> โดยมีรายละเอียดตามตารางแสดงอัตราภาษีนำเข้าซึ่งจำแนกตามประเภทสินค้า ดังนี้

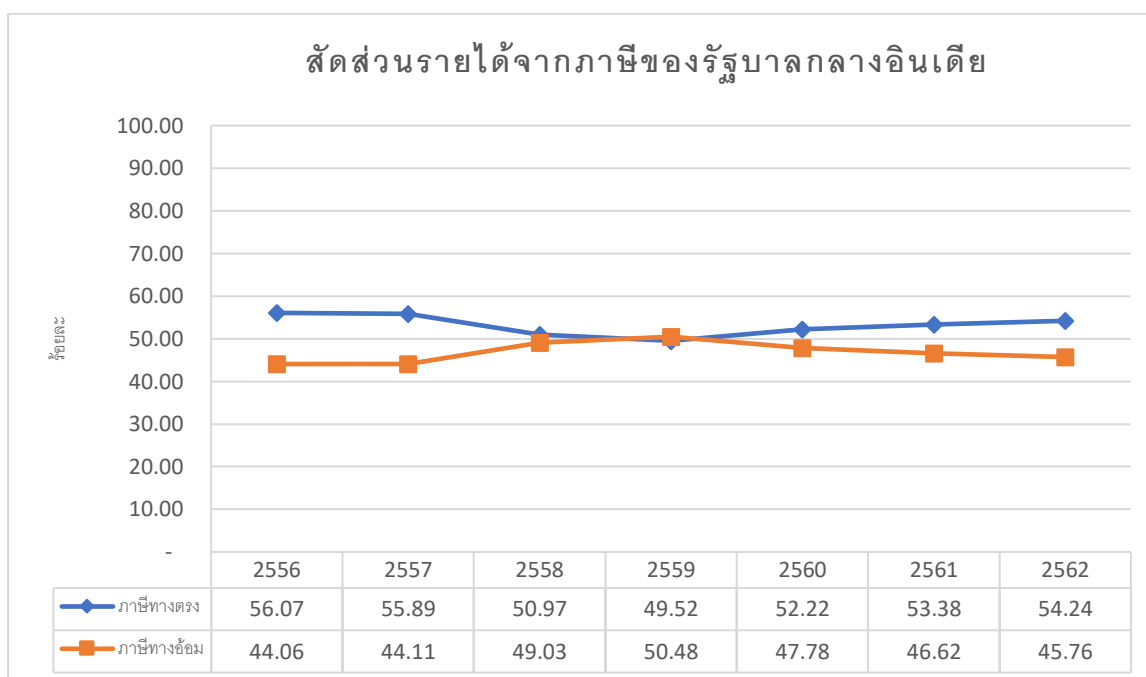
(หน่วย : ร้อยละ)

ลำดับ	กลุ่มสินค้า	อัตราภาษี เฉลี่ยผูกพัน	อัตราภาษี เฉลี่ย MFN ที่ แท้จริง	สัดส่วนการ นำเข้า*
1	ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	106.1	31.1	0.0
2	ผลิตภัณฑ์จากนม	65.0	33.5	0.0
3	พืชผักและผลไม้	100.1	29.4	1.3
4	ชาและกาแฟ	133.1	56.3	0.1
5	ธัญพืชและของ ปรุงแต่งจากธัญพืช	115.3	31.3	0.1
6	เมล็ดพืชและผลไม้ ที่มีน้ำมัน	169.7	35.1	2.6
7	น้ำตาลและขนม ทำจากน้ำตาล	124.7	35.9	0.2

8	เครื่องตีม และ ยาสูบ	120.5	68.6	0.1
9	ฝ้าย	110.0	6.0	0.1
10	ผลิตภัณฑ์เกษตร อื่น ๆ	104.8	22.3	0.4
11	ปลาและผลิตภัณฑ์ จากปลา	100.7	29.9	0.0
12	ผลิตภัณฑ์แร่และ เหล็ก	38.3	7.9	33.3
13	น้ำมัน	-	4.9	27.5
14	เคมีภัณฑ์	39.6	7.9	9.8
15	ไม้และของทำด้วย ไม้	36.4	9.0	1.9
16	สิ่งทอ	27.2	11.8	1.1
17	เครื่องนุ่งห่ม	37.4	12.3	0.1
18	เครื่องหนัง	34.6	10.1	1.0
19	เครื่องจักรที่ไม่ใช้ ไฟฟ้า	28.6	7.1	7.4
20	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า	27.8	7.2	7.2
21	พาหนะ และ อุปกรณ์ขนส่ง	35.7	19.4	3.4
22	อุตสาหกรรมอื่น ๆ	34.0	8.8	2.4

หมายเหตุ: * สัดส่วนมูลค่าการนำเข้ากลุ่มสินค้านั้น ๆ ต่อมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด

2.4.1 โครงสร้างภาษีทางตรงและทางอ้อมของอินเดีย

รายได้จากการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลอินเดียในช่วงปี 2556 ถึง 2562 สามารถแบ่งสัดส่วนระหว่างภาษีทางตรงกับภาษีทางอ้อมได้ดังนี้ ในปี 2556 รัฐบาลอินเดียมีรายได้จากภาษีทางตรงคิดเป็นร้อยละ 56.07 และมีรายได้จากภาษีทางอ้อมคิดเป็นร้อยละ 44.06 ปี 2557 รัฐบาลอินเดียมีรายได้จากภาษีทางตรงคิดเป็นร้อยละ 55.89 และมีรายได้จากภาษีทางอ้อมร้อยละ 44.11 ปี 2558 รัฐบาลอินเดียมีรายได้จากภาษีทางตรงร้อยละ 50.97 และมีรายได้จากภาษีทางอ้อมร้อยละ 49.03 ปี 2559 รัฐบาลอินเดียมีรายได้จากภาษีทางตรงร้อยละ 49.52 และจากภาษีทางอ้อมร้อยละ 50.48 ปี 2560 รัฐบาลอินเดียมีรายได้จากภาษีทางตรงร้อยละ 52.22 และมีรายได้จากภาษีทางอ้อมร้อยละ 47.78 ปี 2561 รัฐบาลอินเดียมีรายได้จากภาษีทางตรงร้อยละ 53.38 และจากภาษีทางอ้อมร้อยละ 46.62 และปี 2562 รัฐบาลกลางอินเดียมีเงินรายได้จากภาษี จากภาษีทางตรงร้อยละ 54.24 และจากภาษีทางอ้อมร้อยละ 45.76

2.4.2 โครงสร้างรายได้ของรัฐบาลอินเดีย

หน่วย: 10,000,000 รูปีอินเดีย

ฐานภาษี	ประเภทภาษี	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561*	ปี 2562**
ภาษีทางตรง	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	242856.96	265732.91	287637.12	364604.38	430772.03	529000	569000
	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	394677.85	428924.74	453228.33	484923.86	571201.87	671000	766000
	ภาษีทรัพย์สิน	1007.87	1086.21	1079.26	185.14	63.43	0	0
ภาษีทางอ้อม	ภาษีศุลกากร	172085.42	188016.19	210338	225370.34	129029.92	130038	155904
	ภาษีสรรพสามิตรัฐบาลกลาง	170196.94	188787.26	288072.89	381756.06	259431.28	259612.2	300000
	ภาษีการบริการ	154778.12	167969.04	211414.25	254498.74	81228.07	9283	0
	ภาษีและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ เกี่ยวกับภาคภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้อง	0.75	1164.43	0	338.35	0	0	0
	ภาษีสินค้าและบริการ	0	0	0	0	442561.43	643900	663343
	ภาษีที่จัดเก็บจากดินแดนสหภาพ	3129.83	3203.75	3878.26	4145.53	4720.68	5342	6947.93
รวมภาษีจัดเก็บ		1138733.7	1244884.5	1455648.1	1715822.4	1919008.7	2248175.	2461194.

*ตัวเลขประมาณการหลังสิ้นสุดปีงบประมาณ

**ตัวเลขประมาณการณเพื่อจัดทำงบประมาณประจำปี

2.5 การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ

2.5.1 ปัญหาการจัดเก็บภาษีทางอ้อมซ้ำซ้อน

อินเดียประสบปัญหาจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน เนื่องจากรัฐบาลอินเดียซึ่งประกอบไปด้วยรัฐบาล 3 ระดับ คือ รัฐบาลกลาง รัฐบาลรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น ต่างมีอำนาจจัดเก็บภาษีทางอ้อมจากการจำหน่ายสินค้าและบริการภายในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อนำรายได้จากภาษีดังกล่าวไปจัดบริการสาธารณะ รัฐบาลทั้งสามระดับต่างจัดเก็บภาษีต่อกันไปเป็นชั้น ๆ โดยไม่ได้หักภาษีที่ชำระไปก่อนหน้า ส่งผลให้ราคาสินค้าที่จำหน่ายในอินเดียสูงขึ้นจากการเก็บภาษีซ้ำซ้อน และผู้บริโภคชั้นสุดท้ายเป็นผู้แบกรับภาระทางภาษีดังกล่าว ทั้งนี้ ภาษีทางอ้อมของรัฐบาลอินเดียทั้งใน 3 ระดับ มีชนิดที่สำคัญคือ ภาษีสรรพสามิต จัดเก็บในระหว่างการผลิตสินค้า ภาษีการบริการ จัดเก็บในจุดที่มีการให้บริการเกิดขึ้น ภาษีการค้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีการค้าของรัฐบาลกลาง จัดเก็บในจุดที่มีกิจกรรมการขาย ภาษีศุลกากร จัดเก็บในจุดที่มีการนำเข้าและส่งออกสินค้า ภาษีการสังสรรค์ ภาษีความบันเทิง ซึ่งจัดเก็บจากการจัดงานสังสรรค์และจุดที่มีการขายสินค้าเพื่อความบันเทิง

2.5.2 ปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนกับการลงทุนภายในอินเดีย

ปัญหาการจัดเก็บภาษีทางอ้อมซ้ำซ้อนของอินเดียเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้นักลงทุนอินเดียและนักลงทุนต่างประเทศไม่ขยายการลงทุนในอินเดีย เนื่องจากนักลงทุนต่างไม่สามารถคำนวณต้นทุนทางภาษีที่ชัดเจนจากการจำหน่ายสินค้าและบริการในอินเดียได้ ปัจจัยข้างต้นส่งผลให้ภาคธุรกิจของอินเดียมีต้นทุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้ราคาของสินค้าและบริการของนักลงทุนเพิ่มขึ้นไปพร้อมกัน นอกจากนี้ ปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนยังส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจภายในอินเดียดำเนินธุรกิจแบบหนีภาษี เนื่องจากภาระทางภาษีตามกฎหมายส่งผลให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นมาก ปัญหาการจัดเก็บภาษีทางอ้อมซ้ำซ้อน จึงเป็นอุปสรรคสำคัญของภาคการผลิตที่ส่งผลให้สินค้ามีราคาจำหน่ายของสินค้าและบริการสูง และส่งผลให้ผู้บริโภคไม่สามารถซื้อสินค้าและบริการในปริมาณที่มากขึ้นได้

2.5.3 การปฏิรูปภาษีทางอ้อมของอินเดีย

สืบเนื่องจากโครงสร้างภาษีของรัฐบาลอินเดียที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ รัฐบาลอินเดียได้ดำเนินการปฏิรูปโครงสร้างภาษีที่สำคัญ แบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ปี 2529 ซึ่งรัฐบาลอินเดียบังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มระหว่างกระบวนการผลิต (Manufacturing Stage Value Added Tax : MANVAT) เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว (Ad Valorem Tax) ที่จัดเก็บในหลายอัตรา ตั้งแต่ร้อยละ 2 ถึง 100 และปี 2542 ที่คณะกรรมการปฏิรูปภาษี (The Tax Reform Committee: TRC) บังคับใช้ภาษีสินค้าหรู (Luxury Tax) เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่มีอัตราภาษีถึง 7 ระดับ และภายหลังจึงปรับเปลี่ยนเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มของรัฐบาลกลาง (Central VAT: CenVAT) ควบคู่กับภาษีสรรพสามิต 3 อัตรา (ร้อยละ 8, 16 และ 24) และล่าสุดเมื่อ 1 กรกฎาคม

2560 ที่รัฐบาลอินเดียได้นำเอาภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax : GST) มาใช้ โดยรวมเอาภาษีทางอ้อมที่รัฐบาลกลาง รัฐบาลรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่นจัดเก็บ มาจัดเก็บเป็นภาษีสินค้าและบริการ โดยมีคณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการ (GST Council) ทำหน้าที่วางกรอบการจัดเก็บภาษี และให้กรมสรรพากร กระทรวงการคลังอินเดียจัดเก็บเพียงผู้เดียว

2.5.4 ภาษีสินค้าและบริการ

ภาษีทางอ้อมที่ควรรวมอยู่ในภาษีสินค้าและบริการ

ภาษีทางอ้อมของรัฐบาลกลาง	ภาษีทางอ้อมของรัฐบาลรัฐ	ภาษีทางอ้อมของรัฐบาลท้องถิ่น
ภาษีสรรพสามิต ทั้งภาษีสรรพสามิตทั่วไปและเพิ่มเติม	ภาษีมูลค่าเพิ่ม	Octroi
ภาษีการบริการ	ภาษีความบันเทิง	
ภาษีการขายของรัฐบาลกลาง	ภาษีการขนส่งสินค้าข้ามแดน	
ค่าธรรมเนียมของรัฐบาลกลาง	ค่าธรรมเนียมของรัฐบาลรัฐ	

ภาษีสินค้าและบริการถือเป็นการรวมเอาภาษีทางอ้อมที่กระจัดกระจายภายใต้อำนาจการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลกลางและรัฐบาลรัฐ มาจัดเก็บรวมเป็นภาษีสินค้าและบริการ ทำให้ลดความซับซ้อนและซ้ำซ้อนของภาษีทางอ้อม ทั้งนี้ ภาษีการค้าเดิมประกอบด้วยภาษีภาษีมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ 4-15) ภาษีการขายของรัฐบาลกลาง (ร้อยละ 2) ภาษีเข้าเมือง ภาษีผ่านแดนหรือข้ามรัฐ ภาษีท้องถิ่น ภาษีสรรพสามิตส่วนกลาง (ร้อยละ 12.5) และภาษีบริการ (ร้อยละ 15) ซึ่งแต่ละรัฐจะจัดเก็บภาษีต่างกัน กับทั้งมีพิภักต์แตกต่างกันด้วย ทั้งนี้ หากพิจารณาในภาพรวมแล้วจะเห็นการแบ่งภาษีทางอ้อมแบบเดิมจะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการและไม่เป็นส่งเสริมการดำเนินการจัดเก็บภาษี เพราะมีอัตรารวมหลายอัตรา ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ดังนั้น การปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมให้มีลักษณะที่เรียบง่าย (Simple) ฐานภาษีกว้าง (Tax base) และอัตราภาษีต่ำ (Low Rate) โดยรวมเอาภาษีทางอ้อมทุกประเภทมาเป็นภาษีสินค้าและบริการที่มีเพียง 5 อัตรา

 <p>ร้อยละ 0</p> <ul style="list-style-type: none"> ผักสด นมสด ไข่ไก่ แป้งสาลีและธัญพืชที่ไม่มีตราสินค้า บริการด้านสุขภาพและการศึกษา 	 <p>ร้อยละ 5</p> <ul style="list-style-type: none"> น้ำตาล ชา กาแฟคั่ว LPG อิฐก่อสร้าง ถ่านหิน บัตรเครื่องบินโดยสารชั้นประหยัด 	 <p>ร้อยละ 12</p> <ul style="list-style-type: none"> น้ำผลไม้ บัตรเครื่องบินโดยสารชั้นธุรกิจ โทรศัพท์มือถือ จักรยาน 	 <p>ร้อยละ 18</p> <ul style="list-style-type: none"> ยาสีฟัน สบู่ น้ำแร่ ประกันภัย คอมพิวเตอร์ ห้องพักโรงแรมที่มีราคา 2,500-5,000 รูปีอินเดีย 	 <p>ร้อยละ 28</p> <ul style="list-style-type: none"> กาแฟสำเร็จรูป กระเบื้องเซรามิค ซีเมนต์ จักรยานยนต์ ห้องพักโรงแรมที่มีราคา 7,500 รูปีอินเดียขึ้นไป
--	--	--	--	--

คณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการของอินเดียได้จัดกลุ่มให้สินค้ากว่า 1,300 ชนิด และบริการกว่า 500 รูปแบบ สามารถแบ่งออกเป็น 5 พิกัดภาษี คือร้อยละ 0 5 12 18 และ 28 ดังนี้

- สินค้าและบริการร้อยละ 7 ในตลาดอินเดีย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร นม หนังสือ หนังสือพิมพ์ ถูกจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในอัตราร้อยละ 0
- สินค้าและบริการร้อยละ 14 ในตลาดอินเดีย ซึ่งเป็นสินค้าและบริการที่ไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหลายขั้นตอน เช่น ผักแช่แข็ง กาแฟและชาสำเร็จรูป เครื่องเทศ นำแข็ง รวมถึงยารักษาโรค ถูกจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในอัตราร้อยละ 5
- สินค้าและบริการร้อยละ 17 ในตลาดอินเดีย ซึ่งเป็นสินค้าในกลุ่มที่ผ่านกระบวนการผลิตหลายขั้นตอน เช่น เค้ก บิสกิต โทรศัพท์มือถือ ซ้อน ซ่อม ร้านอาหารที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ถูกจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในอัตราร้อยละ 12
- สินค้าและบริการร้อยละ 43 ในตลาดอินเดีย ซึ่งเป็นสินค้าในชีวิตประจำวันทั่วไปของประชาชน เช่น ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ผ่านกระบวนการถนอมอาหาร อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รองเท้า เสื้อผ้าแบรนด์เนม ร้านอาหารที่มีเครื่องปรับอากาศ ถูกจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในอัตราร้อยละ 18
- สินค้าและบริการร้อยละ 19 ในตลาดอินเดีย ที่สำคัญได้แก่ หมากฝรั่ง เครื่องสำอาง ครีมโกนหนวด แชมพู ครีมกันแดด เครื่องทำน้ำอุ่น เครื่องล้างจาน เครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องซักผ้า เครื่องดูดฝุ่น รถยนต์ มอเตอร์ไซด์ โรงแรม 5 ดาว ถูกจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในอัตราร้อยละ 28

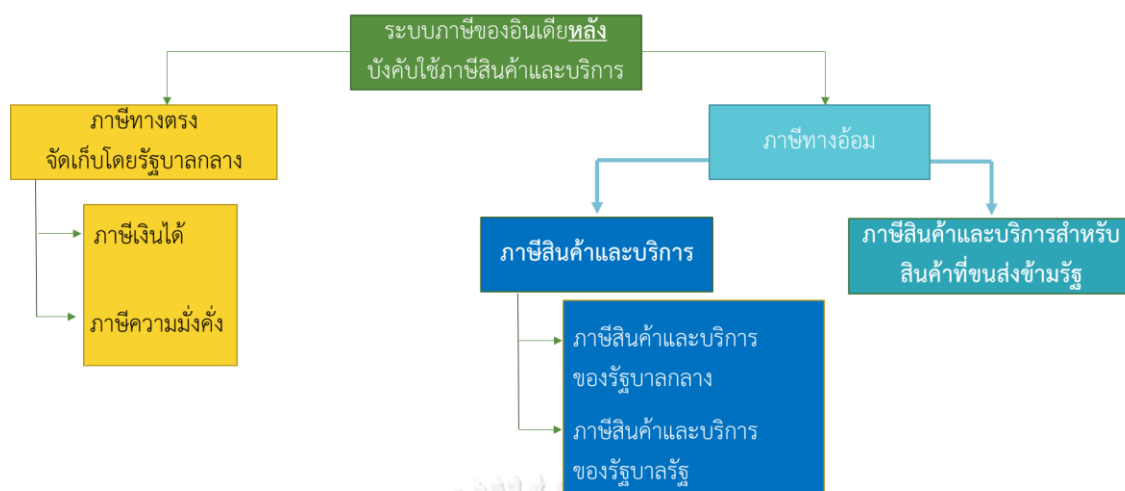
การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของรัฐบาลอินเดียส่งผลเชิงบวกต่อเศรษฐกิจอินเดียในภาพรวม¹¹ โดยสามารถลดต้นทุนทางภาษีให้กับบริษัทค้าปลีกสินค้าประเภทที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

¹¹ Good and Service tax in India-A Positive Reform for Indirect Tax System.

ส่งผลให้ราคาสินค้าและบริการชนิดเดียวกันมีราคาเท่ากันในทุกรัฐของอินเดีย สามารถลดต้นทุนทางภาษีให้กับภาคการเกษตร เฉพาะอย่างยิ่งจากการจัดเก็บภาษีในกลุ่มสินค้าดังกล่าวที่ร้อยละ 0 สามารถลดราคาสินค้าและบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถลดความซ้ำซ้อนของภาษีที่เกี่ยวข้องกับภาคการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และอาจสามารถเพิ่มยอดการจัดเก็บภาษีให้กับรัฐบาลอินเดียเพิ่มเติมถึงร้อยละ 2

รัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการจากการขายสินค้าและบริการใน 2 รูปแบบ คือ การขายสินค้าและบริการภายในรัฐ และการขายสินค้าและบริการข้ามรัฐ โดยการขายสินค้าและบริการภายในรัฐคือการทำผู้ประกอบการผลิตสินค้าและบริการขึ้นในรัฐหนึ่ง และจัดจำหน่ายสินค้าและบริการในพื้นที่ของรัฐนั้น รัฐบาลกลางอินเดีย โดยกรมสรรพากร กระทรวงการคลังรัฐบาลกลางอินเดีย จะจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการจากสินค้าและบริการดังกล่าว และจะแบ่งสรรรายได้จากการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการจากการจัดเก็บรูปแบบนี้เป็น 2 ส่วน เท่า ๆ กัน นำส่งรัฐบาลกลาง 1 ส่วน และส่งมอบให้กับรัฐบาลรัฐที่เกิดการขายสินค้าและบริการนั้น 1 ส่วน ขณะที่การขายสินค้าและบริการข้ามรัฐ คือการทำผู้ประกอบการผลิตสินค้าและบริการในพื้นที่รัฐหนึ่ง และขนส่งและค้าและบริกรดังกล่าวไปจำหน่ายในรัฐอื่น ๆ โดยรัฐบาลกลางอินเดียจะจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการสำหรับสินค้าที่ขนส่งข้ามรัฐจากการขายประเภทดังกล่าว และนำส่งรายได้จากการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการเข้าเป็นรายได้ของรัฐบาลกลางทั้งหมด

การบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ จึงเป็นการปฏิรูปโครงสร้างภาษีของอินเดียครั้งใหญ่ ที่ยกเลิกการจัดเก็บภาษีทางอ้อมหลายประเภท ซึ่งจัดเก็บตามอำนาจของรัฐบาลอินเดียทั้ง 3 ระดับ คือ รัฐบาลกลาง รัฐบาลรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น ให้เหลือเพียงภาษีสินค้าและบริการ และภาษีสินค้าและบริการสำหรับสินค้าที่ขนส่งข้ามรัฐ โดยรัฐบาลกลางอินเดียแสดงบทบาทหลักขับเคลื่อนระบบการจัดเก็บภาษีผ่านคณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการ และกรมสรรพากร กระทรวงการคลังอินเดีย ส่งผลให้ผู้ประกอบการและภาคประชาชนสามารถคำนวณต้นทุนทางภาษีได้ชัดเจนมากขึ้น กับทั้งการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการที่นำระบบเครดิตภาษีมาใช้ ยังเอื้อให้สินค้าและบริการที่จำหน่ายในอินเดียมีต้นทุนทางภาษีน้อยลง ซึ่งอาจจะส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถอุปโภคบริโภคสินค้าและบริการในอินเดียได้มากขึ้น เนื่องจากต้นทุนทางภาษีน้อยลงอาจส่งผลให้ราคาสินค้าและบริการถูกลงไปตามกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.6 การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศของอินเดีย

2.6.1 หลักแนวคิดห่วงโซ่อุปทาน

วีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร¹² (2562) ระบุว่าปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศกว่าร้อยละ 80 เกิดขึ้นภายใต้เครือข่ายการผลิตของบริษัทข้ามชาติที่ดำเนินงานอยู่ทั่วโลก ส่งผลให้ห่วงโซ่การผลิต (Global Value Chains) เป็นหน่วยวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ องค์ความรู้เกี่ยวกับห่วงโซ่การผลิตมีพัฒนาการเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ตามกระบวนการผลิตที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตลอดเวลา และประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทานในปัจจุบันได้แก่ประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบห่วงโซ่อุปทานที่หลากหลายมากขึ้น ประเด็นการยกระดับขีดความสามารถการผลิต และประเด็นเครื่องมือในการจัดทำนโยบายเกี่ยวกับการผลิต

¹² <https://www.the101.world/global-value-chains/>

ห่วงโซ่การผลิตในปัจจุบันมีความซับซ้อนกว่าห่วงโซ่การผลิตรูปแบบเดิมที่มีเพียง 3 หรือ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การออกแบบ การผลิต และการขาย เช่นการผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปัจจุบัน ที่มีกระบวนการการผลิตหลายขั้นตอน กระบวนการผลิตดังกล่าวเกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก และนำอุปกรณ์ชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องในการผลิตมาประกอบเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ 1 เครื่อง ขณะเดียวกัน การใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์ดังกล่าวจะเป็นต้องพึ่งพาการบริการรูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีกระบวนการผลิตที่ซับซ้อนเช่นเดียวกัน ห่วงโซ่การผลิตบางรูปแบบยังคงมีความสัมพันธ์กันผ่านกลไกตลาด ที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกันผ่านการต่อรองราคา เช่นในสินค้าเกษตรหรือโภคภัณฑ์บางชนิด แต่ห่วงโซ่การผลิตส่วนใหญ่ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบดังกล่าว เนื่องจากบริษัทนำ (Lead Firm) ของอุตสาหกรรมในแต่ละประเภทมีความสำคัญมากขึ้น และมีบทบาทกำหนดความสัมพันธ์ภายในห่วงโซ่การผลิต ตามความซับซ้อนของกระบวนการผลิตสินค้า

บริษัทนำมักหาผู้รับเหมา (Turn-key Supplier) มาทำงานในงานย่อย ๆ ภายใต้กระบวนการผลิต หากกระบวนการผลิตมีความซับซ้อนสูง แต่สามารถแบ่งส่วนย่อยได้อย่างมีระบบ มีมาตรฐานชัดเจน แต่บริษัทนำอาจใช้ซัพพลายเออร์คู่ใจ (Relational Supplier) ซึ่งเป็นซัพพลายเออร์ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบริษัทนำ มาเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการผลิตสินค้าที่จัดระบบมาตรฐานได้ยาก เนื่องจากการผลิตภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความเชื่อใจ และจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง บางกรณีบริษัทนำมีอิทธิพลมากและสามารถคิดให้ซัพพลายเออร์ไม่มีอำนาจต่อรอง โดยที่บริษัทนำจะให้ผลกำไรแก่ซัพพลายเออร์เพียงพอที่จะประกอบให้กิจการอยู่รอดต่อไปเท่านั้น แต่ไม่สามารถพัฒนาองค์ความรู้มาทำขายบริษัทนำ หรือบริษัทนำอาจควมรวมซัพพลายเออร์เข้าเป็นส่วนหนึ่งของบริษัทนำเสียเอง หากกระบวนการผลิตสินค้านี้มีความซับซ้อนและไม่สามารถกระจายงานออกไปยังซัพพลายเออร์ได้ ทั้งนี้ รูปแบบการผลิตสินค้าเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทนำกับซัพพลายเออร์ในห่วงโซ่การผลิตจะกำหนดว่าซัพพลายเออร์จะมีอำนาจต่อรองกับบริษัทนำเพียงใด และจะมีสัดส่วนรายได้ในการผลิตสินค้ามากแค่ไหน

การยกระดับขีดความสามารถในห่วงโซ่การผลิต เป็นผลจากการแบ่งส่วนการผลิตในเครือข่ายห่วงโซ่การผลิต ซึ่งดำเนินควบคู่ไปกับการแบ่งองค์ความรู้ และการกระจายรายได้ โดยประเทศที่เป็นฐานการผลิตเวลาระยะเวลานาน จะมีโอกาสเพิ่มทักษะและมูลค่าการผลิตได้ในอนาคต แต่ถ้าฐานการผลิตดังกล่าวเป็นฐานการผลิตที่มีแรงงานและที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เป็นจุดแข็งดึงดูดการลงทุน กระบวนการผลิตประเภทนี้มีแนวโน้มถูกเครื่องจักรมาแทนที่ หรือบริษัทผู้จ้างผลิตอาจย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่าในอนาคต การยกระดับขีดความสามารถภายในห่วงโซ่การผลิตสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การยกระดับผลิตภัณธ์ หรือการสร้างผลิตภัณธ์ที่เป็นนวัตกรรมและนำมาจำหน่ายแก่ผู้บริโภค
2. การยกระดับกระบวนการผลิต โดยปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตให้มีคุณภาพมากขึ้น มีต้นทุนต่ำลง
3. การยกระดับเชิงฟังก์ชัน คือการที่ซัพพลายเออร์ขยายขีดความสามารถในการผลิตให้ครอบคลุมตามความต้องการของบริษัทนำมามากขึ้น
4. การยกระดับด้วยการย้ายห่วงโซ่ เป็นการที่ซัพพลายเออร์นำความรู้ในการผลิตสินค้าอย่างหนึ่งไปประยุกต์เพื่อผลิตสินค้าชนิดใกล้เคียงกันแต่สามารถสร้างรายได้ให้แกซัพพลายเออร์มากกว่าเดิม

อย่างไรก็ดี ประเทศที่เป็นซัพพลายเออร์จำเป็นต้องวางตำแหน่งของตัวเองให้เหมาะสมว่าจะแสดงบทบาทในห่วงโซ่การผลิตอย่างไร เพื่อสามารถวางบทบาทของตัวเองในอนาคต และยกระดับห่วงโซ่การผลิตภายในประเทศให้ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาดการผลิตสินค้าในระยะต่อไป ทั้งนี้ การยกระดับขีดความสามารถภายในห่วงโซ่การผลิตอาจสามารถทำได้หลายประเภทพร้อมกัน และอาจเป็นการยกระดับการผลิตสินค้าที่ประเทศผู้เป็นซัพพลายเออร์สามารถผลิตได้ดี ให้มีคุณภาพรองรับความต้องการของตลาดในอนาคตก็ได้เช่นกัน

การจัดทำนโยบายเกี่ยวกับการผลิตให้สอดคล้องกับแนวคิดห่วงโซ่การผลิตในปัจจุบัน จำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยหลายประการนอกเหนือจากการทดแทนการนำเข้า การส่งเสริมการส่งออก บทบาทของรัฐบาลที่ส่งผลต่อตลาดการบริโภคภายในประเทศ หรือการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อดึงดูดการลงทุน และจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ รัฐบาลของประเทศที่ภาคการผลิตภายในประเทศแสดงบทบาทเป็นซัพพลายเออร์ในห่วงโซ่การผลิต จำเป็นต้องพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้ชัดเจน รอบด้าน ที่จะเป็พื้นฐานให้สามารถพัฒนายกระดับเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศที่เป็นซัพพลายเออร์สามารถเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่การผลิตในระดับโลกได้ในระยะยาว

2.6.2 นโยบายส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลอินเดีย

นโยบายด้านการลงทุนของอินเดียมีลักษณะที่ค่อนข้างเปิด และมีการผ่อนปรนกฎเกณฑ์ระเบียบ และมาตรการสำหรับการลงทุนจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้มีการนำเข้าและถ่ายโอนเทคโนโลยี เพิ่มเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ และกระตุ้นธุรกิจของอินเดียให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากลและในช่วงที่ผ่านมา อินเดียเป็นประเทศหนึ่งที่เศรษฐกิจขยายตัวสูงที่สุดในโลก โดยในปี 2554-2558 เศรษฐกิจของอินเดียมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยประมาณร้อยละ 7 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจโลกในช่วงเดียวกันที่ขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3 ต่อปี ด้วยปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญจากการบริโภคภายในประเทศที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม

ตาม เมื่อพิจารณาในด้านผลผลิตของภาคอุตสาหกรรม พบว่า ภาคอุตสาหกรรมของอินเดียกลับขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2 ต่อปีซึ่งไม่เพียงพอกับการบริโภคในประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) อยู่ในระดับคงที่นับตั้งแต่ปี 2551 เนื่องจากภาวะเปราะบางด้านการลงทุนที่ซับซ้อนและภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา ส่งผลให้อินเดียต้องมีการนำเข้าสินค้าเพื่อใช้บริโภคภายในประเทศเป็นจำนวนมาก และก่อให้เกิดของปัญหาขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเรื้อรังซึ่งบั่นทอนเสถียรภาพของเศรษฐกิจของอินเดียในระยะยาว ทำให้ในปี 2557 รัฐบาลอินเดียภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีนเรนทรา โมดิ พยายามปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งใหญ่ ด้วยการชูนโยบาย “Make in India” เพื่อสนับสนุนการลงทุนและยกระดับภาคการผลิตของอินเดีย โดยมีเป้าหมายที่จะทำให้อินเดียเป็นศูนย์กลางการผลิตที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของโลก (Global Manufacturing Hub)

การดำเนินนโยบาย Make in India เป็นโอกาสสำคัญที่ดึงดูดให้นักลงทุนจากทั่วโลกลงทุนในอินเดียมากขึ้น โดยนายกรัฐมนตรีนเรนทรา โมดิ ของอินเดียประกาศดำเนินนโยบาย Make in India เมื่อ 25 กันยายน 2557 เพื่อให้ดึงดูดให้นักลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศลงทุนในอินเดียมากขึ้น ซึ่งจะพัฒนาภาคการผลิตของอินเดียให้มีสถานะเป็นแหล่งผลิตสินค้าสำคัญของโลก ทั้งนี้ นโยบาย Make in India ได้รับการริเริ่มโดยกรมนโยบายและส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมของอินเดีย และต้องการขับเคลื่อนด้วยการลดอำนาจและปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานของภาครัฐอินเดีย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับภาคเอกชนรัฐบาลอินเดียก่อตั้งเว็บไซต์ www.makeinindia.com เพื่อเป็นช่องทางหลักประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในอินเดียให้ภาคเอกชนรับทราบ กับทั้งก่อตั้ง Invest India Cell เพื่อเป็นหน่วยงานกลางส่งเสริมการลงทุนในอินเดีย

รัฐบาลอินเดียจำเป็นต้องดำเนินนโยบาย Make in India เนื่องจากบริษัทประเมินเศรษฐกิจ Morgan Stanley จัดให้อินเดียอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีเศรษฐกิจเปราะบาง 5 ประเทศ เนื่องจากเศรษฐกิจอินเดียเติบโตโดยพึ่งพาเงินลงทุนและระบบการเงินของต่างประเทศ ซึ่งล้วนไม่มีความแน่นอน ผันผวนอยู่ตลอดเวลา กับทั้งอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของอินเดียในปี 2557 ยังตกต่ำขณะเดียวกันภาคการผลิตของอินเดียยังขยายตัวไม่สอดคล้องกับการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศ มีกระบวนการทำงานที่ล่าช้า มีการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานการวิจัยและพัฒนาต่ำ รัฐบาลอินเดียจึงจำเป็นต้องเร่งปฏิรูปภาคการผลิตของอินเดียอย่างจริงจัง

วัตถุประสงค์สำคัญของนโยบาย Make in India มีหลายประการ ที่สำคัญได้แก่

1. เพื่อปฏิรูปให้อินเดียเป็นฐานการออกแบบและการผลิตที่สำคัญของโลก
2. เพื่อปรับเปลี่ยนนโยบายดึงดูดการลงทุน และเร่งดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ
3. เพื่อปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา
4. เพื่อพัฒนาภาคการผลิตภายในอินเดีย

5. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับภาคเอกชนและผู้ผลิตในการลงทุนผลิตสินค้าในอินเดีย
6. เพื่อให้อินเดียมีอันดับใน Ease of Doing Business ดีขึ้น
7. เพื่อยกเลิกกฎระเบียบเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจที่ล่าสมัยของอินเดีย
8. เพื่อกระตุ้นการสร้างงานและสร้างนวัตกรรมของอินเดีย
9. เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานของภาครัฐ ให้ภาครัฐดำเนินงานอย่างน่าเชื่อถือ
10. เพื่อกระตุ้นการพัฒนาความรู้ของแรงงานอินเดีย
11. เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจอินเดียในระดับโลก
12. เพื่อกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพในระยะยาว

รัฐบาลอินเดียปฏิรูปการทำงานของภาครัฐ กับทั้งผลักดันนโยบายระดับรองเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายของนโยบาย Make in India ที่สำคัญได้แก่ การจัดตั้งหน่วยอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน (Investor Facilitation Cell : IFC) เมื่อเดือนกันยายน 2557 เพื่อเป็นหน่วยงานกลางประสานงานขับเคลื่อนนโยบาย Make in India ของรัฐบาลกลาง การมอบหมายให้ Department of Industrial Policy and Promotion จัดตั้งหน่วยงานเร่งรัดการพิจารณาคำร้องของนักลงทุนต่างประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ที่ต้องการลงทุนในอินเดีย รวมทั้งการจัดทำและบังคับใช้นโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาทักษะ (National Policy on Skill Development) และนโยบายระดับชาติด้านการป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา (National Intellectual Property Rights Policy)

รัฐบาลอินเดียตั้งเป้าหมายให้นโยบาย Make in India สามารถขยายภาคการผลิตของอินเดียให้มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 12-14 และให้ภาคการผลิตภายในอินเดียมีส่วนร้อยละ 25 ใน GDP ของอินเดีย จากเดิมที่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 16 ขณะเดียวกันยังตั้งเป้าหมายให้นโยบายดังกล่าวสามารถสร้างงานในภาคการผลิตเพิ่มเติมจำนวน 100 ล้านตำแหน่ง ภายในปี 2565 นอกจากนี้ยังตั้งเป้าหมายให้ภาคการผลิตของอินเดียใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของการผลิต และยกระดับคุณภาพของสินค้าที่ผลิตในอินเดีย

รัฐบาลอินเดียดำเนินนโยบาย Make in India โดยให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมหลัก 25 ชนิด ได้แก่

1. อุตสาหกรรมยานยนต์
2. อุตสาหกรรมส่วนประกอบยานยนต์
3. อุตสาหกรรมการบิน
4. อุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ
5. อุตสาหกรรมเคมี
6. อุตสาหกรรมก่อสร้าง

7. อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ
8. เครื่องจักรไฟฟ้า
9. ระบบอิเล็กทรอนิกส์
10. อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร
11. อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ
12. อุตสาหกรรมเครื่องหนัง
13. อุตสาหกรรมบันเทิง
14. อุตสาหกรรมเหมืองแร่
15. อุตสาหกรรมปิโตรเลียม
16. อุตสาหกรรมยา
17. อุตสาหกรรมการขนส่งทางน้ำ
18. อุตสาหกรรมการขนส่งทางราง
19. อุตสาหกรรมพลังงานหมุนเวียน
20. อุตสาหกรรมการขนส่งทางถนน
21. อุตสาหกรรมอวกาศ
22. อุตสาหกรรมสิ่งทอ
23. อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานความร้อน
24. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
25. อุตสาหกรรมการดูแลสุขภาพ

นโยบาย Make in India มีเสาหลักในการขับเคลื่อนนโยบายจำนวน 4 เสา ได้แก่

1. ปฏิรูปกระบวนการ โดยรัฐบาลอินเดียมุ่งปรับปรุงกระบวนการทำงานของภาครัฐให้มีความสะดวก เฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงและยกเลิกกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ล้าสมัย เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

2. เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยรัฐบาลอินเดียเร่งจัดทำระเบียบอุตสาหกรรม (Industrial Corridors) และเมืองอัจฉริยะ (Smart Cities) ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และระบบการติดต่อสื่อสาร รวมถึงระบบการเดินทางที่รวดเร็ว เพื่อกระตุ้นภาคการผลิตในอินเดียให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิจัยและนวัตกรรม ทั้งนี้ ปัจจุบันอินเดียมีระเบียบอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ Delhi-Mumbai Industrial Corridor (DMIC) Chennai-Bengaluru Industrial Corridor (CBIC) Bengaluru-Mumbai Economic Corridor (BMEC) Vizag-Chennai Industrial Corridor (VCIC) และ Amritsar Kolkata Industrial Corridor (AKIC)

3. สร้างอุตสาหกรรมใหม่ในภาคอุตสาหกรรมหลัก 25 ชนิด

4. ปรับเปลี่ยนค่านิยมของภาครัฐเกี่ยวกับการติดต่อกับภาคเอกชน

นโยบาย Make in India สามารถดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเพิ่มการลงทุนโดยตรงในอินเดียอย่างต่อเนื่อง โดยกระทรวงพาณิชย์ของอินเดียประกาศมูลค่าเงินลงจากต่างประเทศที่ลงทุนในอินเดียเพิ่มเติมภายหลังรัฐบาลอินเดียดำเนินนโยบาย Make in India ตั้งแต่ปี 2557 ถึง 2561 ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นรวม 187,747.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในปี 2557 เพิ่มขึ้น 15,045.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี 2558 เพิ่มขึ้น 40,000.98 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี 2559 เพิ่มขึ้น 43,478.27 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี 2560 เพิ่มขึ้น 44,856.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และปี 2561 เพิ่มขึ้น 44,366.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยประเทศที่ลงทุนในอินเดียโดยใช้ประโยชน์จากนโยบาย Make in India 5 อันดับแรกคือ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร ฮ่องกง เยอรมนี และฝรั่งเศส นอกจากนี้ อินเดียยังมีอันดับในการจัดอันดับ Ease of Doing Business ของธนาคารโลกดีขึ้นในปี 2562 โดยสามารถพัฒนามาอยู่มีอันดับ 77 และเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ที่มีอันดับดีที่สุด ทั้งนี้ อันดับของอินเดียใน Ease of Doing Business ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นตัวชี้วัดสำคัญแสดงให้เห็นว่านโยบาย Make in India ประสบความสำเร็จ

2.7 จุดแข็งของภาครัฐกิจไทย และโอกาสของนักลงทุนไทยในอินเดีย

ธิดารัตน์ โชคสุชาติ (2555) เห็นว่าตลาดอินเดียเป็นตลาดที่มีกำลังซื้อสูงและมีความหลากหลาย ทำให้สินค้าไทยทุกชนิดสามารถส่งเข้าไปขายในอินเดียได้ทั้งหมด แต่อุปสรรคสำคัญคือปัญหาโครงสร้างการจดทะเบียนภาษีและข้อกีดกันที่หลากหลายตามประเภทของสินค้า กระบวนการพิธีการศุลกากรมีความล่าช้า ความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและระบบการขนส่ง ผู้ส่งออกไทยส่วนใหญ่ขาดข้อมูลตลาดที่สำคัญทำให้การวางแผนการตลาดไม่ชัดเจนและมีความเสี่ยงสูง สินค้าไทยไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับสินค้าที่ผลิตในอินเดียหรือจากประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำ ขณะที่กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2562)¹³ เห็นว่า อินเดียเป็นประเทศที่มีตลาดรองรับในตัวเอง ซึ่งเป็นจุดแข็งสำคัญให้ผู้ประกอบการของไทยสามารถพิจารณาลงทุนในตลาดอินเดีย โดยผู้ประกอบการไทยมีโอกาสต่าง ๆ ในการเข้าไปลงทุนในอินเดีย ดังนี้

1) ผู้ประกอบการไทยมีโอกาสดำเนินการไปลงทุนในภาคการเกษตรของอินเดีย โดยสินค้าเกษตรถือเป็นสินค้าขั้นพื้นฐานสำหรับผู้บริโภค ผู้ประกอบการไทยซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตและถนอมอาหารมีโอกาสดำเนินการไปลงทุนในอินเดีย หากภาคการเกษตรของไทยสามารถพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานและคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดอินเดีย

2) ผู้ประกอบการไทยมีโอกาสดำเนินการไปลงทุนให้บริการในธุรกิจการท่องเที่ยว เนื่องจากอินเดียยังขาดประสบการณ์และความเชื่อมั่นในภาคส่วนดังกล่าว โดยอินเดียเคยเสนอให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมของไทย เข้าไปพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวของอินเดียอยู่หลายครั้ง เนื่องจากเล็งเห็นถึงศักยภาพของผู้ประกอบการไทย นอกจากนี้ กลุ่มนักท่องเที่ยวอินเดียยังเป็นตลาดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในอนาคต ไทยจำเป็นต้องเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการประชาสัมพันธ์เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายของนักท่องเที่ยวชาวอินเดียที่เดินทางมาประเทศไทยได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวอินเดียถือเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่จะเข้ามากระตุ้นภาคการท่องเที่ยวในไทยได้ เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวจีน พร้อมกันนี้ควรพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการในประเทศให้ตอบสนองพฤติกรรมนักท่องเที่ยวและวัฒนธรรมของอินเดียจะสามารถดึงดูดเม็ดเงินจากอินเดียได้อย่างมหาศาลไม่ต่างจากจีน

3) อินเดียกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ โดยเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญระหว่างอินเดีย-เมียนมา-ไทย กับทั้งเป็นจุดเชื่อมโยงทางบกระหว่างตลาดใหญ่ของอินเดียกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงเป็นโอกาสที่ดีในการขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจในระยะยาว และหากในอนาคตโครงสร้างพื้นฐานภายในภูมิภาคดังกล่าวได้รับการพัฒนาเป็นผลสำเร็จ จะกลายเป็นตลาดการค้าชายแดนและพื้นที่ในการประกอบธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ

4) อินเดียเป็นประเทศที่เหมาะสมในการลงทุน เนื่องจากอินเดียดำเนินการตามยุทธศาสตร์ New India มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน และส่งเสริมความเจริญทางเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาอินเดียให้กลายเป็นประเทศที่มีตลาดขนาดใหญ่และมีกำลังบริโภคเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล โดยเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ สร้างแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและราคาถูก มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ดีในราคาประหยัด และมีกฎหมายที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ ประกอบกับการเลือกตั้งครั้งล่าสุดของอินเดีย เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2562 ผลปรากฏว่า นายนเรนทรา โมดิชนะการเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อเนื่องเป็นสมัยที่ 2 จึงมีความเป็นไปได้ที่จะสานต่อยุทธศาสตร์ New India ต่อไปจนสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่ง

5) APEC : Strategy for New India@75 ที่มีเป้าหมายบรรลุแนวคิดดังกล่าวภายในปี 2565 ซึ่งเป็นปีที่ไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม APEC 2022 Thailand ซึ่งหากไทยและอินเดียสามารถร่วมกันสานต่อเจตนารมณ์ของอินเดียที่จะเข้าเป็นสมาชิกเอเปคในปีดังกล่าวได้เป็นผลสำเร็จ ก็จะช่วย

ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การเข้าไปลงทุนในตลาดอินเดียพบว่ามีประเด็นท้าทายและอุปสรรคในการทำธุรกิจบางประการ อาทิ ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่มีอยู่ในปัจจุบัน แม้จะได้รับการพัฒนาโดยหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจัง แต่ยังไม่พร้อมรองรับการลงทุนจากต่างชาติอย่างทั่วถึงเท่าที่ควร ทำให้ต้นทุนในการผลิตและกระจายสินค้าสูง รวมถึงประเด็นกฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ยังขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง

จากปัจจัยด้านสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในระดับโลกที่ไม่แน่นอนอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนสถานการณ์การค้าและการลงทุนทั่วโลกมีความพลิกผันอย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบการไทยควรกระจายความเสี่ยง โดยหาตลาดใหม่เพื่อส่งออกสินค้าทดแทนตลาดเดิม พร้อมทั้งวางแนวทางในการเข้าไปลงทุนในประเทศทางเลือกอื่น ขณะที่รัฐบาลอินเดียดำเนินนโยบายให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ต่างชาติในการเข้ามาประกอบธุรกิจ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่ผู้ประกอบการไทยจะเข้าไปลงทุนในธุรกิจประเภทต่าง ๆ ของอินเดีย เนื่องจากตลาดอินเดียมีความต้องการในการบริโภคสินค้าภายใต้กำลังซื้อที่หลากหลาย อีกทั้งคนอินเดียมองว่าสินค้าที่ผลิตจากประเทศไทยเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ จึงมีโอกาสมากที่จะประสบความสำเร็จในการเข้าไปลงทุนประกอบธุรกิจในประเทศอินเดีย อย่างไรก็ตาม ก่อนเข้าไปลงทุนผู้ประกอบการไทยควรทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมผู้บริโภคของชาวอินเดีย ศึกษากฎระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งสำรวจระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับประเภทการลงทุน นอกจากนี้ ควรอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในทุกแง่มุมของอินเดีย ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้าการลงทุนกับอินเดีย ให้มีความก้าวหน้าในระยะยาว

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จิตติมา จุนเจือจาน (2523) เห็นว่า ภาษีการค้าเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐ แต่ภาษีการค้าเป็นภาษีที่จัดเก็บโดยฐานกว้าง และถือเป็นหนึ่งในภาษีทางอ้อม จึงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ทั้งในด้านผู้ผลิตและผู้บริโภค โดยการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าของผู้ผลิตสูงขึ้น และไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าประเภทเดียวกันที่นำเข้าจากต่างประเทศที่ชำระภาษีศุลกากร และยังส่งผลให้เกิดปัญหาขาดดุลการค้า รวมถึงดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ โดยในกรณีของไทยพบว่า การจัดเก็บภาษีการค้าซ้ำซ้อนมีสาเหตุจาก 1) การกำหนดตัวผู้ประกอบการค้าตามประมวลรัษฎากรที่ระบุให้ผู้นำเข้า ผู้ผลิต และผู้ส่งออก มีหน้าที่เสียภาษีการค้า 2) ฝ่ายจัดเก็บภาษีมีการตีความคำว่า “ผลิต” แตกต่างจากผู้ผลิต 3) รูปแบบการผลิตสินค้าที่ขยายตัวในแนวนอน เพิ่มกระบวนการผลิตหลายขั้นตอน ผ่านผู้ผลิตหลายราย ทำให้ผู้ประกอบการต้องเสียภาษีหลายครั้ง จิตติมาแนะนำให้ปรับปรุงการจัดเก็บภาษีเพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้น โดยให้จัดเก็บภาษีจากมูลค่าสินค้าในเฉพาะส่วนที่เพิ่มสูงขึ้น หรือจัดเก็บภาษีจากการขายปลีกซึ่งเป็นการขายขั้นสุดท้าย และจัดเก็บภาษี

จากสินค้าสำเร็จรูป กับทั้งกำหนดความหมายของคำว่า “ผลิต” ให้ชัดเจน และลดอัตราภาษีการค้าให้เทียบเท่ากับภาษีศุลกากรที่จัดเก็บจากการนำเข้าสินค้า

ธิดารัตน์ โชคสุชาติ (2555) ระบุว่า อินเดียมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา จากการประเมินศักยภาพด้วยกรอบสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ สรุปได้ว่า อินเดียมีจุดแข็ง ได้แก่ (1) เป็นประเทศประชาธิปไตยเสรี (2) มีความสมบูรณ์ของทรัพยากร (3) มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง (4) กำลังซื้อเพิ่มขึ้น (5) มีอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ระดับโลก แต่มีจุดอ่อน ได้แก่ (1) การกระจายรายได้ไม่สมดุล (2) สาธารณูปโภคยังไม่ได้รับการพัฒนา (3) พิธีการศุลกากรยุ่งยาก อย่างไรก็ตาม นักลงทุนมีโอกาสในการลงทุนในอินเดีย เนื่องจาก (1) เป็นตลาดใหญ่ (2) เป็นตลาดที่สีของธุรกิจก่อสร้าง (3) สังคมทันสมัย (4) มี FTA ไทย-อินเดีย ส่วนอุปสรรคในการลงทุนที่จำเป็นต้องพิจารณาคือ (1) มีการกีดกันทางการค้า (2) การขนส่งไม่พัฒนา (3) มีการเลียนแบบสินค้า ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยควรเตรียมความพร้อมอย่างดี เช่น การศึกษาตลาดอินเดีย กฎระเบียบทางธุรกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ ภาครัฐและเอกชนควรเข้ามาสนับสนุนด้วยเพราะจะทำให้ผู้ประกอบการระมัดระวังการทำธุรกิจในอินเดีย

Shefali Dani (2559) เห็นว่า การบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการเป็นการปรับปรุงโครงสร้างการจัดเก็บภาษีทางอ้อมให้มีเหตุผลมากขึ้น รัฐบาลอินเดียควรศึกษาผลกระทบของการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของประเทศต่าง ๆ ที่จัดเก็บภาษีรูปแบบดังกล่าว ซึ่งมีกว่า 150 ประเทศ ก่อนบังคับใช้กับอินเดีย นอกจากนี้รัฐบาลอินเดียควรเตรียมพร้อมแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อจากการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ ที่จะส่งผลกระทบต่อประชากรอินเดียซึ่งจำนวนมากยังคงประสบภาวะยากจน และรัฐบาลอินเดียควรบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการภายหลังสามารถหาข้อตกลงของอัตราภาษีที่จะจัดเก็บจากสินค้าประเภทต่าง ๆ ได้แล้ว

Lourdunathan F และ Xavier P (2560) เห็นว่าภาคการผลิตของอินเดียมีความคิดเห็นต่อการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการอินเดียในแนวทางที่แตกต่างกัน โดยสื่อมวลชนทั่วโลกต่างติดตามว่าการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการเป็นความสำเร็จของรัฐบาลอินเดียที่สามารถรวบรวมเอาภาษีทางอ้อมที่เคยจัดเก็บหลายชนิดเข้าไว้เป็นภาษีสินค้าและบริการเพียงชนิดเดียว และการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการยังส่งผลให้อินเดียเป็นศูนย์กลางของเศรษฐกิจโลก สื่อมวลชนเห็นว่าภาษีสินค้าและบริการเป็นการปฏิรูปเศรษฐกิจอินเดียครั้งใหญ่ นอกจากนี้ยังเห็นว่าระบบการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้รัฐบาลอินเดียสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นเนื่องจากสามารถขยายฐานการจัดเก็บภาษีได้กว้างขึ้น การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจของอินเดีย กระบวนการคืนภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มนุษย์เข้าไปยุ่งเกี่ยวในระบบน้อย จะส่งผลให้การทุจริตเกี่ยวกับการจัดเก็บและคืนเงินภาษีลดลง ทั้งนี้ รัฐบาลอินเดียจำเป็นต้องให้ความรู้กับทุกภาคส่วนในระบบเศรษฐกิจของอินเดีย

Shant Kumar และ Sanjeev Kumar เห็นว่า การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ที่เน้นบริหารจัดการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จะส่งผลให้รัฐบาลอินเดียสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้น เนื่องจากจะสามารถลดการทุจริตคอร์รัปชันในกระบวนการจัดเก็บภาษี นอกจากนี้โครงสร้างการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการยังเอื้อให้นักลงทุนต่างชาติมาลงทุนในอินเดียมากขึ้น เนื่องจากสามารถแก้ไขปัญหาการจัดเก็บภาษีในหลายอัตราของรัฐบาลอินเดีย ทั้งระดับรัฐบาลกลางและรัฐบาลรัฐ

Tiwari และ Singh (2561) เห็นว่าภาษีสินค้าและบริการส่งผลกระทบต่อธุรกิจภาคการบริการของอินเดีย โดยจะดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศให้เดินทางมาใช้บริการทางการแพทย์ในอินเดียมากขึ้น และจะส่งผลให้ธุรกิจสุขภาพของอินเดียขยายตัว กับทั้งส่งผลให้ธุรกิจเกี่ยวกับความบันเทิงขยายตัว ขณะที่ส่งผลให้ราคาสินค้าการเกษตรของอินเดียราคาลดลง อย่างไรก็ตาม ภาษีสินค้าและบริการอาจส่งผลกระทบต่อการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เนื่องจากรัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศสูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นการผลิตและบริโภคภายในประเทศ

Basavanagouda Nayaka และ V.P. Panduranga (2563) เห็นว่าการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการของรัฐบาลอินเดียเป็นการปฏิรูประบบภาษีอินเดียครั้งใหญ่ โดยจะสามารถทำให้ระบบภาษีทางอ้อมของอินเดีย รวมถึงระบบการจัดเก็บและบริหารภาษีดังกล่าวมีความเป็นเอกภาพ การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการส่งผลให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลกลางของอินเดียเปลี่ยนแปลง และรายได้จากภาษีทางอ้อมของรัฐดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น กับทั้งมีผู้ลงทะเบียนเข้าสู่ระบบจัดเก็บภาษี รวมถึงผู้ลงทะเบียนขอคืนภาษีเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการส่งผลให้รัฐบาลรัฐกรนาฏกะจัดเก็บภาษีอื่น ๆ ที่รัฐเป็นผู้จัดเก็บเองได้น้อยลง เนื่องจากรัฐบาลกรนาฏกะเป็นรัฐอุตสาหกรรม แต่ด้วยระบบการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการที่จัดเก็บรายได้ที่รัฐปลายทางของสินค้าเท่านั้น จึงส่งผลให้รัฐอุตสาหกรรมมีรายได้จากภาษีดังกล่าวลดลง และอาจส่งผลกระทบต่อการจัดบริการสาธารณะของรัฐกรนาฏกะ รัฐบาลกลางอินเดียจึงควรทำความเข้าใจปัญหาที่รัฐอุตสาหกรรมกำลังเผชิญ และเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การศึกษางานวิจัยข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ตลาดอินเดียเป็นโอกาสในการลงทุนของผู้ประกอบการไทย และการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมจะเอื้อต่อการค้าภายในอินเดีย โดยรัฐบาลอินเดียสามารถแก้ไขปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนได้ด้วยการจัดเก็บภาษีการค้าจากกระบวนการขายในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งเป็นการค้าปลีกสินค้าสำเร็จรูป อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอินเดียควรศึกษาแนวทางการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของต่างประเทศ เพื่อเตรียมป้องกันผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีดังกล่าว รวมทั้งจำเป็นต้องจัดทำมาตรการและแนวทางการจัดเก็บภาษี รวมถึงกำหนดอัตราภาษีที่ชัดเจน ก่อนเริ่มบังคับใช้ ทั้งนี้ การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการจะส่งผลให้อินเดียกลายเป็นตลาดขนาดใหญ่ตลาดเดียวโดยสมบูรณ์ และส่งผลให้รัฐบาลอินเดียสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้น กับทั้งส่งผลทางบวกต่อภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศของอินเดีย แต่ในทางกลับกัน การจัดเก็บภาษี

สินค้าและบริการจะส่งผลให้รัฐอุตสาหกรรมที่มีการผลิตสินค้าจำนวนมากในอินเดียจัดเก็บภาษีได้น้อยลง และจะส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะของรัฐเหล่านั้น นอกจากนี้ อาจส่งผลต่อการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เนื่องจากรัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศสูงขึ้น

2.9 กรอบแนวคิดงานวิจัย

จากผลการศึกษาที่ระบุถึงข้อดีในการนำเอาภาษีสินค้าและบริการมาใช้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาผลกระทบของการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ โดยการจำลองสถานการณ์คำนวณต้นทุนการค้าและการผลิตสินค้าภายใต้ระบบภาษีสินค้าและบริการ ทั้งนี้ให้เห็นภาพฉายชัดเจน จึงได้ทำสถานการณ์จำลองถึงต้นทุนของภาษีในการขนส่งสินค้าจากรัฐที่เป็นฐานการผลิต (รัฐมหาราษฏระ) ไปยังรัฐศูนย์กลางการค้าชาย (รัฐเดลี) ของอินเดีย โดยเปรียบเทียบต้นทุนการจัดเก็บภาษีก่อนและหลังการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการว่าเป็นอย่างไร

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยถึงผลกระทบของการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมของอินเดีย ที่เป็นโอกาสต่อนักลงทุนไทย ผ่านการสร้างตัวแบบคำนวณภาระทางภาษีก่อนและหลังรัฐบาลอินเดียประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการ เพื่อเปรียบเทียบส่วนต่างภาระทางภาษีของภาษีทางอ้อมจากการจำหน่ายสินค้าในอินเดีย แล้วนำมาประกอบการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาโอกาสของผู้ประกอบการไทยจากการที่รัฐบาลอินเดียประกาศจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ซึ่งมีรายละเอียดการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงผสมระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ทำการศึกษาเอกสารทางวิชาการ ประกาศของรัฐบาลอินเดีย รวมถึงข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคคลเป้าหมาย เพื่อสร้างตัวแบบคำนวณภาระทางภาษีของภาษีทางอ้อม เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของอินเดีย

3.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กลุ่มประชากรที่ใช้วิเคราะห์ในเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์กลุ่มข้าราชการและนักศึกษาไทยที่ทำงานในอินเดียช่วงที่รัฐบาลอินเดียประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการ สำหรับกลุ่มประชากรที่ใช้วิเคราะห์ในเชิงปริมาณเป็นข้อมูลของภาษีต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับอัตราภาษี ทั้งก่อนและหลังรัฐบาลอินเดียปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อม และนำเอาภาษีสินค้าและบริการมาบังคับใช้ รวมทั้งสินค้าในกลุ่มพิกัดอัตราภาษีร้อยละ 0 5 12 18 และ 28 ตามการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหนึ่งในรัฐที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลการผลิต (มหาราชรัฐ) และหนึ่งในรัฐที่เป็นตัวแทนของรัฐการค้า (รัฐเดลี)

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบจำลองเปรียบเทียบต้นทุนทางภาษีเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบจากการปฏิรูปโครงสร้างการจัดเก็บภาษีทางอ้อมด้วยภาษีสินค้าและบริการ รวมทั้งแบบสัมภาษณ์ลักษณะกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยกำหนดเนื้อหาสาระ

ของคำถามในประเด็นหลัก ในลักษณะคำถามปลายเปิด และสอบถามถึงประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การวิจัย ตามความเหมาะสมของสถานการณ์

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบด้วย

1. สภาพการค้าของไทยในอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับขีดความสามารถในการ แข่งขันของสินค้าไทยเป็นอย่างไร

- กระบวนการที่ผู้ประกอบการไทยต้องดำเนินการเพื่อส่งออกสินค้าไปยังอินเดียเป็น อย่างไร
- การส่งออกสินค้าและการลงทุนของไทยในอินเดียก่อนรัฐบาลอินเดียประกาศใช้ภาษี สินค้าและบริการ (Goods and Services Tax-GST) มีสภาพอย่างไร
- การส่งออกสินค้าและการลงทุนของไทยในอินเดียภายหลังรัฐบาลอินเดียประกาศใช้ ภาษีสินค้าและบริการมีสภาพอย่างไร

2. ภาษีทางอ้อม (ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการบริการ ภาษีสรรพสามิต ฯลฯ) ที่ผู้ส่งออกไทยต้อง จ่ายให้กับรัฐบาลอินเดียเพื่อส่งออกสินค้า ที่สำคัญได้แก่ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก อัญมณีและ เครื่องประดับ เครื่องปรับอากาศ ประกอบด้วยภาษีอะไรบ้าง

- ช่วงก่อนรัฐบาลอินเดียประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการ
  - ก. ภาษีการขายของรัฐบาลกลางที่ร้อยละ 2
  - ข. ภาษีการบริการที่ร้อยละ 15
  - ค. ภาษีสรรพสามิตส่วนกลางที่ร้อยละ 12.5
  - ง. ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ร้อยละ 4-15
  - จ. ภาษีเพื่อความบันเทิง
  - ฉ. ภาษีเข้าเมือง
  - ช. ภาษีการพนันและการเสียโชค
  - ซ. ภาษีค่าธรรมเนียมของรัฐ
  - ณ. ภาษีอื่น ๆ ได้แก่ .....
- ช่วงหลังรัฐบาลอินเดียประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการ
  - ก. ภาษีการขายของรัฐบาลกลางที่ร้อยละ 2
  - ข. ภาษีการบริการที่ร้อยละ 15
  - ค. ภาษีสรรพสามิตส่วนกลางที่ร้อยละ 12.5

- ง. ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ร้อยละ 4-15
- จ. ภาษีเพื่อความบันเทิง
- ฉ. ภาษีเข้าเมือง
- ช. ภาษีการพนันและการเสียโชค
- ซ. ภาษีค่าธรรมเนียมของรัฐ
- ณ. ภาษีอื่น ๆ ได้แก่ .....

3. หากผู้ส่งออกไทยส่งสินค้าไปยังอินเดียมีมูลค่า 100 รูปี จะมีภาระทางภาษี (เสียภาษีแก่รัฐบาลอินเดีย) ในช่วงก่อนรัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ และช่วงหลังรัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการเท่าไร และส่งผลให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

- สินค้าประเภท..... ก่อนจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ

-ราคาต้นทุน		100
รูปี		
○	ภาษีศุลกากร ร้อยละ	.....
รูปี		
○	ค่าธรรมเนียมคลังสินค้า ร้อยละ	.....
รูปี		
○	ภาษีการขายของรัฐบาลกลางที่ร้อยละ 2	.....
รูปี		
○	ภาษีการบริการที่ร้อยละ 15	.....
รูปี		
○	ภาษีสรรพสามิตส่วนกลางที่ร้อยละ 12.5	.....
รูปี		
○	ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ร้อยละ 4-15	.....
รูปี		
○	ภาษีเข้าเมือง ที่ร้อยละ	.....
รูปี		
○	ภาษีค่าธรรมเนียมของรัฐ ที่ร้อยละ	.....
รูปี		

○	ภาษีเพื่อความบันเทิง ที่ร้อยละ	.....
รูป		
○	ภาษีการพนันและการเสี่ยงโชค ที่ร้อยละ	.....
รูป		
○	ภาษีอื่น ๆ ได้แก่ .....ที่ร้อยละ	.....
รูป		
	ราคาขายโดยประมาณ	.....
รูป		
	ภาระทางภาษีที่เพิ่มขึ้นจากราคาต้นทุน รวม	.....
รูป		
-	สินค้าประเภท..... หลังจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ	
	-ราคาต้นทุน	100
รูป		
○	ภาษีศุลกากร ร้อยละ	.....
รูป		
○	ค่าธรรมเนียมคลังสินค้า ร้อยละ	.....
รูป		
○	ภาษีการขายของรัฐบาลกลางที่ร้อยละ 2	.....
รูป		
○	ภาษีการบริการที่ร้อยละ 15	.....
รูป		
○	ภาษีสรรพสามิตส่วนกลางที่ร้อยละ 12.5	.....
รูป		
○	ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ร้อยละ 4-15	.....
รูป		
○	ภาษีเข้าเมือง ที่ร้อยละ	.....
รูป		
○	ภาษีค่าธรรมเนียมของรัฐ ที่ร้อยละ	.....
รูป		

○	ภาษีเพื่อความบันเทิง ที่ร้อยละ	.....
รูป		
○	ภาษีการพนันและการเสียโชค ที่ร้อยละ	.....
รูป		
○	ภาษีอื่น ๆ ได้แก่ .....ที่ร้อยละ	.....
รูป		
	ราคาขายโดยประมาณ	.....
รูป		
	ภาระทางภาษีที่เพิ่มขึ้นจากราคาดันทุน รวม	.....
รูป		

4. อุปสรรคของผู้ส่งออกสินค้าไทยจากการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลอินเดีก่อนรัฐบาลอินเดียประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการ และภายหลังรัฐบาลอินเดียประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการเป็นอย่างไร

5. ผู้ส่งออกไทยควรปรับตัวเข้ากับการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการอย่างไร

6. โอกาสและความท้าทายของผู้ส่งออกและนักลงทุนไทยเกี่ยวกับการส่งออกและการลงทุนของไทยในอินเดียในอนาคตเป็นอย่างไร

7. ผู้ส่งออกและนักลงทุนไทยควรเตรียมตัวเพื่อแสวงประโยชน์และป้องกันผลกระทบจากโอกาสและความท้าทายข้างต้นอย่างไร

8. ปัจจุบันภาครัฐของไทยมีแนวทางดำเนินนโยบายทางการค้าเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนของไทยในอินเดียอย่างไร กับทั้งควรปรับปรุงแนวทางดังกล่าวอย่างไรให้สอดคล้องกับ ความท้าทายทางการค้าและการลงทุนของไทยในอินเดีย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารประกาศของรัฐบาลอินเดีย เอกสารทางวิชาการ และข่าวสารของสื่อมวลชนเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ รวมทั้งสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา แล้วจึงนำไปอภิปรายและจัดทำข้อเสนอแนะต่อไป

3.6 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูล ทั้งด้วยการประมวลเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก และสร้างเป็นตารางเปรียบเทียบภาวะทางภาษีของทางอ้อมในการจำหน่ายสินค้า ระหว่างช่วงเวลาก่อนรัฐบาลอินเดียประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการ กับช่วงเวลาหลังรัฐบาลอินเดียประกาศจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ทั้งในการคำนวณรูปแบบผลิตและจำหน่ายภายในรัฐฐานการผลิต (รัฐมหาราษฏระ) และในการคำนวณรูปแบบผลิตสินค้าในรัฐฐานการผลิต (รัฐมหาราษฏระ) ไปยังรัฐการค้า (รัฐเดลี) โดยวิเคราะห์ส่วนต่างของภาวะทางภาษีของทางอ้อมในการจำหน่ายสินค้า แล้วจึงนำข้อค้นพบดังกล่าวมาประกอบการวิเคราะห์เพื่ออภิปรายถึงโอกาสของผู้ประกอบการไทยจากการประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการของรัฐบาลอินเดีย

บทที่ 4

ผลการเก็บข้อมูลและตัวอย่างการคำนวณภาระทางภาษีก่อนและหลังการจัดเก็บภาษี สินค้าและบริการ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลกระทบของการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมของอินเดีย ที่เป็นโอกาสต่อนักลงทุนไทย” การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงผสมระหว่างการศึกษาเชิงคุณภาพ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) ที่ทำการศึกษาเอกสารทางวิชาการ ประกาศของรัฐบาลอินเดีย รวมถึงข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคคลเป้าหมาย เพื่อสร้างตัวแบบคำนวณภาระทางภาษีของภาษีทางอ้อมเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของอินเดีย โดยมีผู้ให้ข้อมูล 3 ราย ซึ่งเป็นข้าราชการที่เคยประจำการอยู่ในอินเดียช่วงที่รัฐบาลอินเดียเปลี่ยนผ่านระบบการจัดเก็บภาษีทางอ้อม และนักศึกษาไทยที่เคยศึกษาอยู่ในอินเดียในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำเสนอได้ดังนี้

4.1 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย

4.1.1 นายภาณุวัฒน์ จันทระจิตร นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ข้าราชการ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการนายสมเด็จ สุสมบูรณ์ อธิบดี กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

นายภาณุวัฒน์ จันทระจิตร มีประสบการณ์ประจำการที่สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงนิวเดลี ของอินเดีย ในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านการจัดเก็บภาษีทางอ้อมของอินเดียจากระบบเดิมที่ซับซ้อน ไปเป็นการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ กับทั้งมีประสบการณ์ทำหน้าที่ติดตามความเคลื่อนไหวทางการค้าและการลงทุนของภาคธุรกิจไทยในอินเดีย รวมทั้งมีประสบการณ์ในการจับคู่ธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการไทยกับผู้ประกอบการอินเดีย

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่าสินค้าของไทยเป็นที่นิยมของคนอินเดีย เนื่องจากคนอินเดียเห็นว่าสินค้าของไทยเป็นสินค้าที่มีคุณภาพสูง อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดอินเดียขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ทั้งประเด็นเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้า ราคาส่งออก การทำการตลาดของผู้ค้าภายในอินเดีย ภาษีศุลกากร รวมทั้งมาตรการกีดกันทางการค้าของอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งการจัดเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาด และภาษีต่อต้านการอุดหนุนเพื่อการส่งออกของประเทศผู้ผลิต

การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการเป็นการจัดเก็บภาษีทางอ้อมที่ผู้ค้าทั้งผู้ค้าอินเดีย และผู้ค้าชาวต่างชาติ ต่างต้องแบกรับต้นทุนทางภาษีดังกล่าวอย่างเท่าเทียมกัน จึงไม่ส่งผลต่อผู้ส่งออกของไทย แต่จะส่งผลต่อการทำตลาดของผู้ประกอบการอินเดียที่นำเข้าสินค้าจากไทยไปขายในอินเดีย

นอกจากนี้ การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการยังเป็นไปเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดเก็บภาษีภายในประเทศของอินเดียเอง ทั้งปัญหาการใช้อำนาจจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลรัฐ รวมทั้งปัญหาการจัดสรรผลประโยชน์จากการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลทั้งสองระดับ ทำให้รัฐบาลอินเดียสามารถจัดเก็บภาษีและบริหารภาษีทางอ้อมอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การส่งออกสินค้าของไทยในช่วงก่อนและหลังรัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ เห็นได้จากมูลค่าส่งออกสินค้าของไทยไปยังอินเดียในช่วงก่อนและช่วงหลังการจัดเก็บภาษีดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อย กับทั้งเห็นว่ารายการสินค้าส่งออกของไทยไปยังอินเดียเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามความต้องการภายในตลาดอินเดีย รวมถึงปัจจัยด้านการเมืองระหว่างอินเดียกับประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่กระแสของประชาชนอินเดียที่ไม่ต้องการบริโภคสินค้าจีนในห้วงมิถุนายนถึงตุลาคม 2563 อันเป็นผลสืบเนื่องจากการตีความตีเครียดทางทหารระหว่างอินเดียกับจีนในบริเวณพื้นที่พิพาทของสองประเทศ ส่งผลให้รัฐบาลอินเดียต้องยุติการนำเข้าสินค้าบางรายการที่จีนเป็นผู้ส่งออกหลักมายังอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งสินค้าประเภทเครื่องปรับอากาศ เครื่องใช้ไฟฟ้า ยางล้อรถยนต์ ท่อทองแดง ไทยซึ่งส่งออกสินค้าประเภทเดียวกันกับจีนจึงได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายทางการค้าดังกล่าว

รัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีจากการจำหน่ายสินค้าแต่ละประเภทในชนิดและพิกัดที่แตกต่างกัน ขณะเดียวกันกระบวนการจัดเก็บภาษียังมีความซ้ำซ้อน ส่งผลให้ไม่สามารถคำนวณต้นทุนทางภาษีก่อนการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการที่ชัดเจนได้ รัฐบาลอินเดียจึงจำเป็นต้องบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งจะเอื้อให้ภาคธุรกิจสามารถคำนวณต้นทุนทางภาษีได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้รัฐบาลอินเดียทั้งในระดับรัฐบาลกลางและรัฐบาลรัฐต่างนำข้อมูลเกี่ยวกับอัตราภาษีทางอ้อมก่อนการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการออกจากเว็บไซต์ทางการ จึงส่งผลให้ไม่สามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอัตราภาษีทางอ้อมดังกล่าวได้ ปัจจุบันคณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการเป็นกลไกหลักที่กำหนดอัตราภาษีให้กับสินค้าแต่ละชนิด แม้รัฐบาลอินเดียจะกำหนดให้จัดเก็บภาษีสินค้าและบริการใน 5 พิกัด คือ ร้อยละ 0 5 12 18 และ 28 แต่คณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการจะปรับเปลี่ยนอัตราภาษีของสินค้าแต่ละชนิดอยู่เสมอ ตามสภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศ การคำนวณอัตราภาษีทางอ้อมของสินค้าประเภทต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องพิจารณาประกาศของคณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการในแต่ละช่วง

การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกสินค้าของไทย เนื่องจากผู้ส่งออกของไทยได้รับเงินจากมูลค่าสินค้าก่อนส่งออกตามสัญญาซื้อขายระหว่างผู้ส่งออกรับกับคู่ค้าในอินเดีย อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกสินค้าของไทยไปยังอินเดียยังคงเผชิญความท้าทายจากการที่รัฐบาลอินเดียดำเนินมาตรการป้องกันสินค้าเงินทะเลักเข้ามาในอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งมาตรการห้ามนำเข้าเครื่องปรับอากาศ ยางรถยนต์ และท่อทองแดง ซึ่งอินเดียนำเข้าจากจีนเป็นอันดับ 1 และนำเข้าจาก

ไทยเป็นอันดับรองลงมา และสถานการณ์ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อสินค้าส่งออกของไทยที่เป็นสินค้าชนิดเดียวกันกับสินค้าส่งออกของจีน นอกจากนี้ การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีทางอ้อมฐานบริโภคที่สะดวกยิ่งขึ้น อาจเป็นแรงจูงใจให้นักลงทุนเข้าไปลงทุนในอินเดียมากขึ้น

ภาครัฐของไทยไม่มียุทธศาสตร์การค้า หรือแนวทางการดำเนินนโยบายการค้าเพื่อตอบสนองต่อการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของรัฐบาลอินเดีย เนื่องจากประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นภายในประเทศของอินเดีย ที่มีเป้าหมายปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีทางอ้อมฐานบริโภคให้สะดวก และมีการจัดสรรเงินรายได้ระหว่างรัฐบาลกลางอินเดียนับกับรัฐบาลท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ ให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์กับการพัฒนาเศรษฐกิจของอินเดียในระยะยาว กับทั้งการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการยังเป็นการจัดเก็บภาษีในขั้นตอนสุดท้ายของการบริโภค ที่ทั้งผู้ผลิตของอินเดียและต่างประเทศล้วนแล้วแต่ได้รับผลกระทบ จึงไม่ได้เป็นการส่งผลให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดอินเดียลดน้อยลง

4.1.2 ผลการสัมภาษณ์นายธราต ทองเรือง อดีตผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย

ผู้บริโภคอินเดียชื่นชอบสินค้าของไทย เนื่องจากสินค้าของไทยมีคุณภาพมากกว่าสินค้าที่ผลิตในอินเดียหรือจีน โดยสินค้าไทยส่วนใหญ่ส่งแกไปยังอินเดียผ่านการขนส่งทางเรือ และขึ้นที่ท่าเรือหลักได้แก่ ท่าเรือมุมไบ รัฐมหาราษฏระ ท่าเรือเจนไน รัฐทมิฬนาฑู และท่าเรือกัลกัตตา รัฐเบงกอลตะวันตก โดยผู้ส่งออกของไทยจำเป็นต้องปรึกษากับบริษัทขนส่งว่าจะส่งสินค้าไปที่ไหน แล้วบริษัทขนส่งจะดูแลกระบวนการที่เหลือให้ เมื่อสินค้าถึงท่าเรือของอินเดีย ผู้นำเข้าสินค้าจำเป็นต้องผ่านกระบวนการทางศุลกากรเพื่อชำระภาษีตามอัตราซึ่งพิจารณาจากข้อตกลงการค้าที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างไทยกับอินเดีย และพิกัดภาษีศุลกากรตามกฎหมายอินเดีย นอกจากนี้ ผู้ส่งออกไทยสามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้อื่น ๆ ทั้งปากีสถาน เนปาล ภูฏาน รวมทั้งอัฟกานิสถาน โดยแสวงประโยชน์จากข้อตกลงทางการค้าระหว่างอินเดียนับกับประเทศดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้ส่งออกสินค้าของไทยจำเป็นต้องทราบกฎระเบียบด้านการค้าระหว่างประเทศอย่างละเอียด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ส่งสินค้าที่อินเดียประกาศห้ามนำเข้าไปยังอินเดีย ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ส่งออกไทยเสียประโยชน์

ผู้ส่งออกสินค้าของไทยไปยังอินเดียประสบปัญหาสับสนเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในช่วงแรกที่รัฐบาลอินเดียบังคับใช้ภาษีดังกล่าว และสามารถปรับตัวเข้ากับภาษีสินค้าและบริการได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังอินเดียในห้วงดังกล่าวยังคงขยายตัวอย่างรวดเร็ว การบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการไม่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนของไทยในอินเดีย กับทั้งอาจเอื้อประโยชน์ต่อการลงทุนของไทยในอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งจากการที่ระบบภาษีของอินเดียมีความชัดเจน และนโยบายส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลอินเดียในทุกระดับ

รัฐบาลอินเดีย ทั้งในระดับรัฐบาลกลางและรัฐบาลรัฐ ต่างมีอำนาจจัดเก็บภาษีทางอ้อม ทำให้การจัดเก็บภาษีทางอ้อมของอินเดียในทุกรัฐแตกต่างกันทั้งในด้านประเภทภาษี และพิกัดอัตราภาษี กับทั้งทุกรัฐยังจัดเก็บภาษีขนส่งสินค้าข้ามรัฐ ปัจจัยข้างต้นล้วนส่งผลให้ผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าในตลาดอินเดียประสบปัญหาจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน กับทั้งผู้ประกอบการยังประสบปัญหาขนส่งสินค้าล่าช้าจากกระบวนการสำแดงสินค้าเพื่อชำระภาษีที่พรมแดนของทุกรัฐที่ขนส่งสินค้าผ่าน

อุปสรรคสำคัญของผู้ประกอบการไทยที่ดำเนินธุรกิจอินเดีย ทั้งการส่งออกสินค้าไปยังอินเดีย และการลงทุนในอินเดีย ก่อนการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ คือกระบวนการจัดเก็บภาษีของอินเดียขาดความชัดเจน แตกต่างกันในแต่ละรัฐ ซ้ำซ้อน ยุ่งยาก ทำให้ผู้ประกอบการไทยและต่างประเทศต้องหลบหลีกภาระทางภาษีด้วยการลดมูลค่าสินค้าที่ส่งออกไปยังอินเดียเหลือเพียงประมาณร้อยละ 30 ของราคาส่งออกหรือจำหน่ายจริง การประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการของรัฐบาลอินเดียเมื่อ 1 กรกฎาคม 2560 สามารถแก้ไขปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนข้างต้นได้ กับทั้งสามารถลดระยะเวลาในการขนส่งสินค้าข้ามรัฐ ซึ่งจะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกสินค้าไปยังอินเดีย และลงทุนในอินเดีย สามารถปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีของอินเดียได้สะดวกยิ่งขึ้น

ผู้ส่งออกสินค้าของไทยที่ส่งออกสินค้าไปยังอินเดีย และนักลงทุนไทยที่เข้าไปลงทุนในอินเดีย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีของอินเดียอย่างละเอียด ทั้งกฎหมายเกี่ยวกับประเภทและรายการสินค้าที่รัฐบาลอินเดียสั่งห้ามนำเข้าประเทศ พิกัดภาษีศุลกากรของสินค้าแต่ละชนิด รวมทั้งพิกัดภาษีสินค้าและบริการที่รัฐบาลอินเดียประกาศจัดเก็บ เพื่อปฏิบัติตามกฎระเบียบดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ขณะเดียวกันจำเป็นต้องพิจารณาตลาดอินเดียในแต่ละรัฐ ซึ่งมีความต้องการสินค้าแตกต่างกันตามวัฒนธรรมการดำรงชีวิต

ผู้ประกอบการไทยควรพิจารณาโอกาสจากการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ ซึ่งรัฐบาลอินเดียบังคับใช้ควบคู่กับนโยบายส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งนโยบาย Make in India ที่ต้องการเพิ่มการลงทุนในอินเดีย ทั้งจากนักลงทุนอินเดียและนักลงทุนต่างประเทศ เพื่อเพิ่มการจ้างงาน เพิ่มการผลิต และกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ ขณะเดียวกัน อินเดียยังเป็นตลาดขนาดใหญ่ มีประชากรกว่า 1,300 ล้านคน ที่มีกำลังซื้อจำนวนมาก สามารถบริโภคสินค้าเป็นจำนวนมาก มีทรัพยากรการผลิตราคาถูก กับทั้งมีแรงงานจำนวนมาก แต่ยังขาดองค์ความรู้ในการผลิตสินค้าเพื่อให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ราคาสินค้าส่งออกของไทยที่จำหน่ายในอินเดียยังสูงกว่าราคาสินค้าที่ผลิตในอินเดียมาก จึงยังเป็นอุปสรรคทำให้สินค้าไทยไม่สามารถแสวงประโยชน์จากตลาดอินเดียได้เต็มที่ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการไทยยังคงมีภาพลักษณ์เกี่ยวกับตลาดอินเดียในทางลบ และให้ความสำคัญกับตลาดจีนมากกว่าอินเดีย ผู้ประกอบการไทยจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติดังกล่าว และเริ่มศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนของตลาดอินเดียอย่างละเอียด และ

ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การทำตลาดในอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งลงทุนผลิตสินค้าในอินเดีย อย่างไรก็ตาม การลงทุนในอินเดียปัจจุบันมีการแข่งขันสูง ทั้งจากนักลงทุนอินเดียและนักลงทุนต่างชาติ ผู้ประกอบการไทยจึงต้องเตรียมตัวเพื่อรับมือกับสภาวะดังกล่าว

ภาครัฐของไทยมีบทบาทช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการของไทยปรับตัวและปฏิบัติตามการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของรัฐบาลอินเดีย ด้วยการนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีดังกล่าวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงนิวเดลี และสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงนิวเดลี อย่างไรก็ตาม หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์เพื่อปรับเปลี่ยนมุมมองของผู้ประกอบการไทยที่มีต่ออินเดีย กับทั้งต้องเร่งประชาสัมพันธ์ถึงโอกาสทางการลงทุนในอินเดีย เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยไปลงทุนในอินเดีย นำความรู้ในการผลิตสินค้าของไทยไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการผลิตที่มีต้นทุนต่ำของอินเดีย และผลิตสินค้าด้วยมาตรฐานการผลิตสินค้าของไทย เพื่อจำหน่ายในตลาดอินเดียด้วยราคาที่สู้กับราคาสินค้าของผู้ผลิตอินเดีย ซึ่งจะ เป็นกลยุทธ์สำคัญให้ไทยสามารถแสวงประโยชน์จากตลาดอินเดียได้ในระยะยาว

4.1.3 ผลการสัมภาษณ์นายศุภวิชญ์ แก้วคุณอก อดีตนักศึกษาไทยที่เรียนในอินเดีย

การบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการของรัฐบาลอินเดียส่งผลให้ผู้บริโภคสับสน เนื่องจากราคาสินค้าในชีวิตประจำวันบางอย่างสูงขึ้น เช่น สบู่ ผ่าอนามัย ฯลฯ ซึ่งส่งผลให้เกิดการประท้วงเรียกร้องให้รัฐบาลอินเดียปรับเปลี่ยนอัตราภาษีให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป ขณะเดียวกัน ภาษีสินค้าและบริการส่งผลให้ราคาของสินค้าประเภทอาหารถูกลง เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาหาร Fast Food ของต่างประเทศ นอกจากนี้ยังส่งผลให้ประชาชนอินเดียสามารถคำนวณงบประมาณสำหรับเดินทางไปต่างประเทศได้สะดวกยิ่งขึ้น เนื่องจากราคาสินค้าในรัฐต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน

การจัดเก็บภาษีทางอ้อมของรัฐบาลอินเดียก่อนหน้าการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการมีความซับซ้อนจนไม่สามารถประมาณราคาสินค้าสินค้าหรือค่าใช้จ่ายที่ชัดเจนได้ ซึ่งทำให้ยากต่อการบริหารงบประมาณในชีวิตประจำวัน เฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณในการท่องเที่ยว ภาษีสินค้าและบริการจึงเอื้อให้นักศึกษาต่างชาติที่เรียนอยู่ในอินเดียสามารถจัดการการเงินได้สะดวกยิ่งขึ้น และเอื้อให้สามารถท่องเที่ยวในอินเดียได้ง่ายขึ้น

ภาษีสินค้าและบริการไม่ได้ส่งผลให้กลุ่มนักศึกษาในอินเดียบริโภคสินค้าส่งออกของไทยมากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการอินเดียวางจำหน่ายสินค้าที่นำเข้าจากไทยไว้ร่วมกับสินค้าที่นำเข้าจากประเทศอื่น ๆ ในส่วนจัดจำหน่ายสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งราคาของสินค้าในส่วนดังกล่าวจะสูงกว่าสินค้าทั่วไปที่ผลิตในอินเดีย นักศึกษา รวมถึงประชาชนทั่วไปของอินเดียจึงยังคงบริโภคสินค้าที่ผลิตในอินเดียเป็นหลัก เนื่องจากมีราคาต่ำกว่าสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม สินค้าส่งออกของไทย ซึ่งมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายสำคัญเป็นกลุ่มคนรวยของอินเดีย อาจได้รับประโยชน์จาก

การบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ โดยแม้ผู้ประกอบการอินเดียยังคงราคาขายปลีกสินค้าไทยไว้ แต่การมีต้นทุนทางภาษีต่ำลง สามารถทำให้ผู้ประกอบการของอินเดียสามารถเปลี่ยนรูปแบบการทำตลาดของสินค้าไทย ซึ่งอาจทำให้สามารถจำหน่ายสินค้าที่นำเข้ามาจากประเทศไทยได้สะดวกขึ้น

ภาษีสินค้าและบริการจะเป็นโอกาสให้กับนักลงทุนไทยที่ต้องการขยายการลงทุนในอินเดีย เนื่องจากการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการทำให้การคำนวณภาระทางภาษีของภาคเอกชนสามารถทำได้สะดวกขึ้น กับทั้งส่งผลให้ราคาสินค้าลดลงในบางรายการ ขณะเดียวกันรัฐบาลอินเดียยังดำเนินนโยบายกระตุ้นการลงทุน ทั้งจากนักลงทุนอินเดียและต่างประเทศ นอกจากนี้อินเดียยังมีทรัพยากรเพื่อการผลิตจำนวนมาก มีราคาถูก และยังมีแรงงานที่มีฝีมือที่ค่าแรงไม่สูง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการของไทยจำเป็นต้องศึกษาตลาดอินเดียอย่างละเอียด เฉพาะอย่างยิ่งกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการค้า ภาษี รวมถึงความชอบในการบริโภคสินค้าของคนอินเดีย ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้สามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าในอินเดียได้ต่อเนื่อง

4.2 การคำนวณภาระทางภาษีก่อนและหลังการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการโดยสังเขป

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากข้าราชการและนักศึกษาไทยที่เคยพำนักในอินเดียหวังที่รัฐบาลอินเดียปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีทางอ้อมมาเป็นระบบภาษีสินค้าและบริการ ที่เห็นพ้องกันว่ารัฐบาลอินเดียนำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในห้วงก่อนรัฐบาลอินเดียจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ออกจากระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อไม่ให้ประชาชนอินเดียสับสนเกี่ยวกับอัตราการจัดเก็บภาษีในปัจจุบัน เป็นขีดจำกัดสำคัญส่งผลให้การสร้างแบบจำลองโครงสร้างการจัดเก็บภาษีของงานวิจัยชิ้นนี้ จำเป็นต้องนำอัตราภาษีที่สามารถเข้าถึงจากอินเทอร์เน็ตมาเป็นข้อมูลตั้งต้น

งานวิจัยชิ้นนี้ประมวลโอกาสของภาคธุรกิจไทยที่จะไปลงทุนในอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งจากการที่ไทยมีขีดความสามารถทางด้านการเกษตร ทั้งในด้านการปลูกพืช ผัก และผลไม้ เพื่อจำหน่ายในรูปแบบสินค้าสด สินค้าที่ผ่านกระบวนการถนอมอาหาร และสินค้าแปรรูป รวมทั้งจุดแข็งของภาคอุตสาหกรรมไทยในการผลิตสินค้าจากผลผลิตทางการเกษตร มาพิจารณาพร้อมกับรายชื่อของกลุ่มอุตสาหกรรมที่รัฐบาลอินเดียเร่งดึงดูดการลงทุนตามนโยบาย Make in India ทั้ง 25 กลุ่มอุตสาหกรรม และพบว่า ไทยสามารถแสวงงประโยชน์จากความรู้ความสามารถด้านการเกษตรเข้าไปลงทุนในอินเดีย โดยใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของอินเดีย ที่มีทรัพยากรการผลิตที่มีราคาต่ำ ทั้งแรงงานที่มีความรู้ความสามารถ วัตถุดิบในการผลิต รวมทั้งมีตลาดขนาดใหญ่จากประชากรที่มีถึง 1,300 ล้านคน ที่มีกำลังซื้อเป็นจำนวนมาก เพื่อผลิตสินค้าจากผลผลิตทางการเกษตร โดยจะยกตัวอย่างเป็นสินค้า 5 กลุ่ม คือ กลุ่มน้ำผักและผลไม้ กลุ่มยางล้อรถยนต์ กลุ่มถั่วเหลือง ถั่วลิสง และเมล็ดทานตะวัน กลุ่มน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ รวมถึงกลุ่มผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้สด มาสร้างต้นแบบคำนวณความ

แตกต่างของภาระทางภาษีในการจำหน่ายสินค้าข้างต้น ระหว่างก่อนและหลังรัฐบาลอินเดีย ประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้ราคาสินค้าทุกชนิดในการคำนวณมีราคา 100 รูปีอินเดีย เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างและความซับซ้อนของภาระภาษีที่เพิ่มมากขึ้น ดังนี้

4.2.1. อัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 0

อัตรา GST = 0%	Pre-GST			GST		
	Production State	Trading State	Production State	Trading State	Production State	Trading State
	Domestic Sale	Interstate Sale	Domestic Sale	Interstate Sale	Domestic Sale	Interstate Sale
1. ฝึก ผลไม้สด	100.0	137.9	140.6	100.0	100.0	100.0
2. อัตราภาษีรวม	0.379	0.02	0.24	0.00	0.00	0.00
2.1 Excise Tax	0.135					
2.2 Service Tax	0.124		0.10			
2.3 VAT	0.12		0.12			
2.4 ค่าธรรมเนียมขนส่งสินค้าข้ามแดน		0.02				
2.5 ภาษีการขายของรัฐบาลกลาง			0.02			
2.6 GST				0.00		
2.7 GST					0.00	0.00
3. มูลค่าภาษีรวม	37.9	2.8	33.7	-	-	-
4. มูลค่าสินค้ารวมภาษี (1+3)	137.9	140.6	174.4	100.0	100.0	100.0
5. เครดิตภาษีรวม	0	0	0	0	0	0.0
6. มูลค่ารวมหลังเครดิตภาษี (4 - 5)	137.9	140.6	174.4	100.0	100.0	100.0
7. มูลค่าภาษีก่อนจัดสรร (6-1)	37.9	2.8	33.7	-	-	-
ส่วนแบ่งภาษี	State G.	Central G.	State G.	Central G.	State G.	Central G.
8. มูลค่าภาษีหลังจัดสรร	12.0	25.9	16.9	-	-	-
9. ยอดรวมภาษีรัฐบาลกลาง	42.7			0.0		
10. ยอดรวมภาษีรัฐบาลรัฐ	31.6			0.0		

ตารางที่ ... แสดงให้เห็นว่า ฝึกและผลไม้สด ที่มีอัตราภาษีสินค้าและบริการที่ร้อยละ 0 ราคา 100 รูปีอินเดีย เมื่ออยู่ในระบบการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ การจำหน่ายสินค้าประเภทผักและผลไม้สด ทั้งรูปแบบการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในรัฐ และการผลิตเพื่อขนส่งไปจำหน่ายในรัฐอื่น ๆ จะไม่มีภาระทางภาษี อย่างไรก็ตาม ก่อนที่รัฐบาลอินเดียจะจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ราคาจำหน่ายสินค้าประเภทผักและผลไม้สดไม่มีภาระทางภาษีถึง 37.9 รูปีอินเดียในการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในรัฐ และมีภาระทางภาษี 74.4 รูปีอินเดียในการผลิตเพื่อขนส่งไปจำหน่ายในรัฐอื่น ๆ

4.2.2. อัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 5

	Pre-GST				GST			
	Production State		Trading State		Production State		Trading State	
	Domestic Sale	Interstate Sale	Interstate Sale	Interstate Sale	Domestic Sale	Interstate Sale	Interstate Sale	Interstate Sale
อัตรา GST = 5%								
1. ต้นเหลือง	100.0	137.9	140.6		100.0	105.0	105.3	
2. อัตราภาษีรวม	0.379	0.02	0.24		0.05	0.05	0.05	
2.1 Excise Tax	0.135							
2.2 Service Tax	0.124		0.10					
2.3 VAT	0.12		0.12					
2.4 ค่าธรรมเนียมขนส่งสินค้าข้ามแดน		0.02						
2.5 ภาษีขาของรัฐบาลกลาง								
2.6 GST					0.05			
2.7 IGST						0.05		0.05
3. มูลค่าภาษีรวม	37.9	2.8	33.7		5.0	5.3	5.3	
4. มูลค่าสินค้ารวมภาษี (1+3)	137.9	140.6	174.4		105.0	110.3	110.5	
5. เครดิตภาษีรวม	0	0	0		0	5.0	5.3	
6. มูลค่ารวมหลังเครดิตภาษี (4 - 5)	137.9	140.6	174.4		105.0	105.3	105.3	
7. มูลค่าภาษีก่อนจัดสรร (6-1)	37.9	2.8	33.7		5.0	0.3	0.0	
ส่วนแบ่งภาษี	State G.	Central G.	State G.	Central G.	State G.	Central G.	State G.	Central G.
8. มูลค่าภาษีตั้งจัดสรร	12.0	25.9	16.9	16.9	2.5	2.5	0.0	0.0
9. ยอดรวมภาษีรัฐบาลกลาง	45.5			2.8				
10. ยอดรวมภาษีรัฐบาลรัฐ	31.6			2.5				

ตารางที่ ... แสดงให้เห็นว่า สินค้าประเภทถั่วเหลือง ซึ่งอยู่ในกลุ่มัญพืช ที่มีอัตราภาษีสินค้าและบริการที่ร้อยละ 5 ราคา 100 รูปีอินเดีย เมื่ออยู่ในระบบการ จัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ การจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวในรูปแบบการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในรัฐ จะเกิดภาระทางภาษี 5 รูปีอินเดีย และการผลิตเพื่อ ขนส่งไปจำหน่ายในรัฐอื่น ๆ จะมีภาระทางภาษี 5.3 รูปีอินเดีย อย่างไรก็ตาม ก่อนที่รัฐบาลอินเดียจะจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ราคาจำหน่ายสินค้าประเภทผัก และผลไม้มีภาระทางภาษีถึง 37.9 รูปีอินเดีย ในการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในรัฐ และมีภาระทางภาษีถึง 74.4 รูปีอินเดีย ในการผลิตเพื่อขนส่งไปจำหน่ายในรัฐอื่น

4.2.3. อัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 12

อัตรา GST = 12%	Pre-GST				GST			
	Production State		Trading State		Production State		Trading State	
	Domestic Sale	Interstate Sale	Interstate Sale	Interstate Sale	Domestic Sale	Interstate Sale	Interstate Sale	
1. มูลค่าเพิ่ม	100.0	137.9	140.6		100.0	112.0	113.4	
2. อัตราภาษีรวม	0.379	0.02	0.24		0.12	0.12	0.12	
2.1 Excise Tax	0.135							
2.2 Service Tax	0.124		0.10					
2.3 VAT	0.12		0.12					
2.4 ค่าธรรมเนียมขนส่งสินค้าข้ามแดน		0.02						
2.5 ภาษีการขายของรัฐบอกลาง			0.02					
2.6 GST					0.12			
2.7 IGST						0.12	0.12	
3. มูลค่าภาษีรวม	37.9	2.8	33.7		12.0	13.4	13.6	
4. มูลค่าสินค้ารวมภาษี (1+3)	137.9	140.6	174.4		112.0	125.4	127.1	
5. เครดิตภาษีรวม	0	0	0		0	12.0	13.4	
6. มูลค่ารวมหลังเครดิตภาษี (4 - 5)	137.9	140.6	174.4		112.0	113.4	113.6	
7. มูลค่าภาษีก่อนจัดสรร (6-1)	37.9	2.8	33.7		12.0	1.4	0.2	
ส่วนแบ่งภาษี	State G.	Central G.	State G.	Central G.	State G.	Central G.	State G.	Central G.
8. มูลค่าภาษีหลังจัดสรร	12.0	25.9	16.9	16.9	6.0	6.0	0.1	0.1
9. ยอดรวมภาษีรัฐบอกลาง	50.3			7.5				
10. ยอดรวมภาษีรัฐบาลรัฐ	31.6			6.1				

ตารางที่ ... แสดงให้เห็นว่า สินค้าประเภทน้ำดื่มที่ไม่มีอัตราภาษีสินค้าและบริการที่ร้อยละ 12 ราคา 100 รูปีอินเดีย เมื่ออยู่ในระบบการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ การจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวในรูปแบบการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในรัฐ จะเกิดภาระทางภาษี 12 รูปีอินเดีย และการผลิตเพื่อขนส่งไปจำหน่ายในรัฐอื่น ๆ จะมีภาระทางภาษี 13.6 รูปีอินเดีย อย่างไรก็ตาม ก่อนที่รัฐบาลอินเดียจะจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ราคาจำหน่ายสินค้าประเภทผักและผลไม้มีภาระทางภาษีถึง 37.9 รูปีอินเดีย ในการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในรัฐ และมีภาระทางภาษีถึง 74.4 รูปีอินเดีย ในการผลิตเพื่อขนส่งไปจำหน่ายในรัฐอื่น ๆ

4.2.4. อัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 18

	Pre-GST			GST		
	Production State	Trading State	Production State	Trading State	Production State	Trading State
	Domestic Sale	Interstate Sale	Domestic Sale	Interstate Sale	Domestic Sale	Interstate Sale
อัตรา GST = 18%						
1. น้ำตาลทราย	100.0	137.9	140.6		100.0	121.2
2. อัตราภาษีรวม	0.379	0.02	0.24		0.18	0.18
2.1 Excise Tax	0.135					
2.2 Service Tax	0.124		0.10			
2.3 VAT	0.12		0.12			
2.4 ค่าธรรมเนียมขนส่งสินค้าข้ามแดน		0.02				
2.5 ภาษีการขายของรัฐบาลกลาง			0.02			
2.6 GST					0.18	
2.7 IGST						0.18
3. มูลค่าภาษีรวม	37.9	2.8	33.7		18.0	21.8
4. มูลค่าสินค้ารวมภาษี (1+3)	137.9	140.6	174.4		118.0	143.1
5. เครดิตภาษีรวม	0	0	0		0	21.2
6. มูลค่ารวมหลังเครดิตภาษี (4 - 5)	137.9	140.6	174.4		118.0	121.2
7. มูลค่าภาษีก่อนจัดสรร (6-1)	37.9	2.8	33.7		18.0	3.2
	State G.	Central G.	State G.	Central G.	State G.	Central G.
8. มูลค่าภาษีหลังจัดสรร	12.0	25.9	16.9	16.9	9.0	0.3
9. ยอดรวมภาษีรัฐบาลกลาง		55.3			9.0	3.2
					12.5	
10. ยอดรวมภาษีรัฐบาลรัฐ		31.6				9.3

ตารางที่ ... แสดงให้เห็นว่า สินค้าประเภทน้ำตาลทราย เฉพาะอย่างยิ่งน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ ที่มีอัตราภาษีสินค้าและบริการที่ร้อยละ 18 ราคา 100 รูปีอินเดีย เมื่ออยู่ในระบบการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ การจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวในรูปแบบการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในรัฐ จะเกิดภาระทางภาษี 18 รูปีอินเดีย และการผลิตเพื่อขนส่งไปจำหน่ายในรัฐอื่น ๆ จะมีภาระทางภาษี 21.8 รูปีอินเดีย อย่างไรก็ตาม ก่อนที่รัฐบาลอินเดียจะจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ราคาจำหน่ายสินค้าประเภทผักและผลไม้มีภาระทางภาษีถึง 37.9 รูปีอินเดีย ในการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในรัฐ และมีภาระทางภาษีถึง 74.4 รูปีอินเดีย ในการผลิตเพื่อขนส่งไปจำหน่ายในรัฐอื่น ๆ

4.2.5. อัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 28

	Pre-GST				GST			
	Production State		Trading State		Production State		Trading State	
	Domestic Sale	Interstate Sale	Interstate Sale	Domestic Sale	Domestic Sale	Interstate Sale	Interstate Sale	
1. ยางรถยนต์	100.0	137.9	140.6	100.0	128.0	135.8	0.28	
2. อัตราภาษีรวม	0.379	0.02	0.24	0.28	0.28	0.28	0.28	
2.1 Excise Tax	0.135							
2.2 Service Tax	0.124		0.10					
2.3 VAT	0.12		0.12					
2.4 ค่าธรรมเนียมขนส่งสินค้าข้ามแดน		0.02						
2.5 ภาษีขายของรัฐบาลกลาง			0.02					
2.6 GST				0.28				
2.7 IGST					0.28			
3. มูลค่าภาษีรวม	37.9	2.8	33.7	28.0	35.8	38.0		
4. มูลค่าสินค้ารวมภาษี (1+3)	137.9	140.6	174.4	128.0	163.8	173.9		
5. เครดิตภาษีรวม	0	0	0	0	28.0	35.8		
6. มูลค่ารวมหลังเครดิตภาษี (4 - 5)	137.9	140.6	174.4	128.0	135.8	138.0		
7. มูลค่าภาษีก่อนจัดสรร (6-1)	37.9	2.8	33.7	28.0	7.8	2.2		
ส่วนแบ่งภาษี	State G.	Central G.	State G.	Central G.	State G.	Central G.	State G.	
8. มูลค่าภาษีส่งจัดสรร	12.0	25.9	16.9	14.0	7.8	1.1	1.1	
9. ยอดรวมภาษีรัฐบาลกลาง		65.7			22.9			
10. ยอดรวมภาษีรัฐบาลรัฐ		31.6			15.1			

ตารางที่ ... แสดงให้เห็นว่า สินค้าประเภทยางรถยนต์ ที่มีอัตราภาษีสินค้าและบริการที่ร้อยละ 28 ราคา 100 รูปีอินเดีย เมื่ออยู่ในระบบการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ การจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวในรูปแบบการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในรัฐ จะเกิดภาระทางภาษี 28 รูปีอินเดีย และการผลิตเพื่อขนส่งไปจำหน่ายในรัฐอื่น ๆ จะมีการะทางภาษี 38 รูปีอินเดีย อย่างไรก็ตาม ก่อนที่รัฐบาลอินเดียจะจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ราคาจำหน่ายสินค้าประเภทผักและผลไม้มีการะทางภาษีถึง 37.9 รูปีอินเดีย ในการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในรัฐ และมีภาระทางภาษีถึง 74.4 รูปีอินเดีย ในการผลิตเพื่อขนส่งไปจำหน่ายในรัฐอื่น ๆ

4.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของราคาสินค้าตัวอย่างในช่วงก่อนและหลังรัฐบาลอินเดียประกาศบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ

กรณี	ราคาสินค้า		ผลต่าง ราคาสินค้า	สัดส่วน	รัฐบาล	มูลค่าภาษี		ผลต่างภาษี	สัดส่วน
	ก่อน GST	GST				ก่อน GST	GST		
อัตราภาษี 0%	174.4	100.0	- 74.37	-42.6%	กลาง	42.7	0.0	- 42.73	-100.0%
					รัฐ	31.6	0.0	- 31.63	-100.0%
อัตราภาษี 5%	174.4	105.3	- 69.10	-39.6%	กลาง	45.5	2.8	- 42.73	-93.9%
					รัฐ	31.6	2.5	- 29.13	-92.1%
อัตราภาษี 12%	174.4	113.6	- 60.75	-34.8%	กลาง	50.3	7.5	- 42.73	-85.0%
					รัฐ	31.6	6.1	- 25.54	-80.8%
อัตราภาษี 18%	174.4	121.8	- 52.54	-30.1%	กลาง	55.3	12.5	- 42.73	-77.3%
					รัฐ	31.6	9.3	- 22.34	-70.6%
อัตราภาษี 28%	174.4	138.0	- 36.33	-20.8%	กลาง	65.7	22.9	- 42.73	-65.1%
					รัฐ	31.6	15.1	- 16.53	-52.3%

การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการส่งผลให้ราคาสินค้าและบริการของสินค้าถูกลงอย่างชัดเจน เนื่องจากสามารถลดภาระทางภาษีที่เกิดจากการจัดเก็บภาษีทางอ้อม ทั้งภาษีสรรพสามิต ภาษีการบริการ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าธรรมเนียมการขนส่งสินค้าข้ามแดน รวมถึงภาษีการขายของรัฐบาลกลาง ที่มีอัตราภาษีรวมโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 37.9 และมาจัดเก็บเป็นภาษีสินค้าบริการที่มี 5 อัตรา อย่างไรก็ตาม ภาระทางภาษีที่ลดน้อยลงส่งผลโดยตรงต่อรายได้ทางภาษีของทั้งรัฐบาลกลางอินเดีย และรัฐบาลรัฐต่าง ๆ ในอินเดีย

จากการที่รัฐบาลอินเดียมีการปฏิรูประบบโครงสร้างภาษีทางอ้อม ราคาสินค้าและบริการหลังรัฐบาลอินเดียบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ (GST) ทั้งการขายสินค้าและบริการในรัฐเดียวกัน หรือการขายสินค้าและบริการไปขายระหว่างรัฐ ราคาสินค้าและบริการลดลงเป็นที่ประจักษ์ในหลายรายการ ยกเว้นการขายสินค้าและบริการภายในรัฐ ในกลุ่มผักสด (กิโกลัม) ที่ไม่มีการจัดเก็บภาษีราคาก่อนและหลังการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการจึงไม่มีความเปลี่ยนแปลง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผลกระทบของการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทางอ้อมของอินเดีย ที่เป็นโอกาสต่อนักลงทุนไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างภาษีทางอ้อมเดิมของอินเดีย กับภาษีสินค้าและบริการ ศึกษาว่าการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax : GST) สามารถส่งเสริมการลงทุนด้านการผลิตภายในอินเดียอย่างไร และเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการไทยประกอบการตัดสินใจถึงความคุ้มค่าในการลงทุนดำเนินกิจการที่ไทยมีความเชี่ยวชาญในประเทศอินเดีย โดยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) ที่ทำการศึกษาเอกสารทางวิชาการ ประกาศของรัฐบาลอินเดีย รวมถึงข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคคลเป้าหมาย เพื่อสร้างตัวแบบคำนวณภาระทางภาษีของภาษีทางอ้อม เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของอินเดีย โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่งานวิจัยฉบับนี้เก็บข้อมูลประกอบด้วย 1) กลุ่มข้าราชการไทยที่ประจำการในอินเดียช่วงที่รัฐบาลอินเดียปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีทางอ้อม 2) นักศึกษาไทยที่ศึกษาในอินเดียช่วงที่รัฐบาลอินเดียปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีทางอ้อม กับทั้งยังเก็บข้อมูลจากบทความวิชาการและข้อมูลข่าวสารที่สามารถเข้าถึงได้ทางอินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มข้าราชการไทยที่ประจำการในอินเดียช่วงที่รัฐบาลอินเดียปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีทางอ้อมและปรับเปลี่ยนมาใช้ภาษีสินค้าและบริการ เป็นข้าราชการที่เคยทำงานในสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงนิวเดลี กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดอินเดียแก่ผู้ประกอบการไทย เฉพาะอย่างยิ่งในด้านโอกาสทางการค้าและการลงทุน รวมถึงการจับคู่ธุรกิจของไทยกับอินเดีย เพื่อขยายการค้าและการลงทุนระหว่างกันต่อไป ขณะเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มนักศึกษาไทยที่ศึกษาในอินเดียช่วงที่รัฐบาลอินเดียปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีทางอ้อม มีประสบการณ์ท่องเที่ยวไปยังพื้นที่รัฐต่าง ๆ ทั่วอินเดีย กับทั้งมีประสบการณ์ช่วงเหลือการทำงานของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงนิวเดลีอย่างต่อเนื่อง

5.1.2 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1: การปฏิรูประบบโครงสร้างภาษีทางอ้อมของรัฐบาลอินเดีย ด้วยการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ ที่เป็นไปตามหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี ซึ่งเรียบง่าย มีฐานภาษีกว้าง และมีอัตราภาษีต่ำ ถือเป็นปัจจัยส่งเสริมให้นักลงทุนขยายการลงทุน และขยายภาคการผลิตในอินเดียมากขึ้น

การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของรัฐบาลอินเดีย เป็นไปตามหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี ทั้งในประเด็นความเรียบง่าย มีฐานภาษีกว้าง และมีอัตราต่ำ กล่าวคือ การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการเป็นการจัดเก็บภาษีทางอ้อมประเภทเดียว ทนแทนการจัดเก็บภาษีทางอ้อมเดิมที่มีหลายประเภท กับทั้งอัตราภาษีสินค้าและบริการยังมีเพียง 5 อัตรา คือร้อยละ 0 5 12 18 และ 28 โดยคณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการเป็นหน่วยงานกลางกำหนดว่าสินค้าประเภทไหนจะจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในอัตราเท่าไร และให้จัดเก็บภาษีดังกล่าวในอัตราเดียวกันทั่วประเทศ การจัดเก็บภาษีทางอ้อมด้วยระบบที่เรียบง่ายส่งผลให้ฐานการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลอินเดียกว้างขึ้น เนื่องจากระบบภาษีที่เรียบง่าย ประกอบกับระบบเครดิตภาษี (Input Tax Credit : ITC) ที่ทำให้ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนจากภาษีทางอ้อมลงได้ ยังเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าและบริการในอินเดียเห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีของอินเดียมากขึ้น ส่งผลให้ฐานการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลอินเดียกว้างขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ คณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการยังกำหนดประเภทสินค้าภายใต้อัตราภาษีต่าง ๆ ของภาษีสินค้าและบริการ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของสภาพเศรษฐกิจอินเดียในแต่ละช่วงเวลา รวมถึงความเหมาะสมของสภาพสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้อัตราภาษีของสินค้าสำคัญในชีวิตประจำวันของประชาชนมีอัตราต่ำ

การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการที่แก้ไขปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน เป็นหนึ่งในมาตรการตามนโยบาย Make in India ของรัฐบาลอินเดีย ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีนเรนทรา โมดี ที่ต้องการดึงดูดการลงทุน ขยายภาคอุตสาหกรรมการผลิตในอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่ม 25 อุตสาหกรรมหลัก ที่สำคัญได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องหนัง อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมบริการ เป็นต้น และนโยบายดังกล่าวสามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้ค่อย ๆ เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ 2558 ของอินเดีย ซึ่งเริ่มตั้งแต่ 1 เมษายน 2558 และสิ้นสุดใน 31 มีนาคม 2559 นักลงทุนต่างประเทศมาลงทุนในอินเดียเป็นมูลค่า 55,559 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปีงบประมาณ 2559 ซึ่งรัฐบาลอินเดียเริ่มบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการ นักลงทุนต่างประเทศมาลงทุนในอินเดียเพิ่มเติมเป็นมูลค่า 60,220 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปีงบประมาณ 2560 นักลงทุนต่างประเทศลงทุนในอินเดียเป็นมูลค่า 60,974 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปีงบประมาณ 2561 นักลงทุนต่างประเทศลงทุนในอินเดียเป็นมูลค่า 62,001 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปีงบประมาณ 2562 นักลงทุนต่างประเทศลงทุนในอินเดียเป็นมูลค่า 74,390 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สมมติฐานที่ 2: ผู้ประกอบการหรือนักลงทุนของไทยในสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ มีโอกาสที่จะลงทุนตั้งฐานการผลิตและจำหน่ายในอินเดีย เพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศไทย

ผู้ประกอบการของไทยสามารถแสวงประโยชน์จากการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการของรัฐบาลอินเดีย ในการเข้าไปลงทุนในอินเดียมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมเกษตร การแปรรูปอาหาร การบริการ และการแพทย์ เนื่องจากผู้ประกอบการไทยมีความถนัดในกลุ่มอุตสาหกรรม

ดังกล่าว กับทั้งผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมข้างต้นของไทยหลายรายยังมีการไปลงทุนในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เฉพาะอย่างยิ่งเครือเจริญโภคภัณฑ์ และเครือโรงแรมในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน รัฐบาลอินเดียก็ดำเนินนโยบาย Make in India เพื่อกระตุ้นการลงทุนในอินเดีย ทั้งจากแหล่งเงินทุนภายในประเทศและต่างประเทศ ใน 25 กลุ่มอุตสาหกรรม ที่สอดคล้องกับความถนัดของผู้ประกอบการไทย ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมบริการด้านสุขภาพ โดยรัฐบาลอินเดียได้เร่งดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการลงทุน เฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิรูปการจัดเก็บภาษีทางอ้อมของอินเดียให้เรียบง่าย เกิดความสะดวกกับผู้ประกอบการ ด้วยการบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการแทนที่การจัดเก็บภาษีทางอ้อมในหลายรูปแบบ และหลายอัตราเดิม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ เป็นการจัดเก็บภาษีที่มีความเรียบง่าย ซึ่งเป็นความแตกต่างสำคัญกับระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีทางอ้อมอื่น ๆ เดิม กล่าวคือ อินเดียมีปัญหาการจัดเก็บภาษีทางอ้อมซ้ำซ้อน ซึ่งมีต้นเหตุจากการที่รัฐธรรมนูญอินเดียให้อำนาจรัฐบาลของอินเดียทั้ง 3 ระดับ คือรัฐบาลกลาง รัฐบาลรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น ในการจัดเก็บภาษีทางอ้อม รวมถึงค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการขนส่งสินค้า กับทั้งมีอำนาจกำหนดอัตราภาษีดังกล่าว จึงส่งผลให้การค้าขายสินค้าและบริการในช่วงเวลานั้นมีการจัดเก็บภาษีทางอ้อมและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในหลายประเภท หลายอัตรา กับทั้งอัตราการจัดเก็บในแต่ละรัฐของอินเดียยังคงแตกต่างกัน ทำให้ราคาสินค้าและบริการมีราคาสูง กับทั้งมีราคาแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ของประเทศ ระบบการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ที่ยกเลิกการจัดเก็บภาษีทางอ้อมและค่าธรรมเนียมเดิม แทนที่ด้วยภาษี 5 อัตรา คือ ร้อยละ 0 5 12 18 และ 28 โดยคณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการจะกำหนดอัตราภาษีให้กับสินค้าชนิดต่าง ๆ และประกาศใช้เป็นอัตราเดียวกันทั่วประเทศ

นอกจากนี้ ความแตกต่างประการสำคัญอีกหนึ่งประการคือ ระบบการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการนำระบบเครดิตภาษี (Input Tax Credit : ITC) มาใช้ ส่งผลให้ผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้รับภาระจากภาษีทางอ้อมมีภาระทางภาษีน้อยลง กล่าวคือ ระบบเครดิตภาษีจะเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถนำภาษีที่จ่ายไปในขั้นตอนการผลิตมากหักออกจากภาระภาษีที่จะต้องจ่ายจากกระบวนการผลิตขั้นนั้น ๆ ส่งผลให้ภาระทางภาษีสู่สิทธิในขั้นตอนการผลิตดังกล่าวลดลง กับทั้งส่งผลให้ภาระทางภาษีเกี่ยวกับภาษีทางอ้อมสุทธิของสินค้าดังกล่าวลดลงไปด้วย ซึ่งท้ายที่สุดจะส่งผลให้ผู้จัดจำหน่ายสามารถลดราคาสินค้าลง หรือนำส่วนต่างของราคาดังกล่าวมาใช้จัดทำโปรโมชั่นส่งเสริมการขาย อันจะเป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการที่จะสามารถจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น

ภาษีสินค้าและบริการที่เป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย Make in India ซึ่งต้องการปฏิรูประบบภาษีให้เอื้อต่อการลงทุนภายในประเทศ เป็นหนึ่งในปัจจัยเกื้อหนุนสำคัญให้นักลงทุนทั้งในและ

ต่างประเทศมีการลงทุนในอินเดียมากขึ้น และอาจเป็นเครื่องจักรสำคัญขับเคลื่อนให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของอินเดียขยายตัวมากขึ้นต่อเนื่องในอนาคต และจะส่งผลให้อินเดียสามารถบรรลุเป้าหมายขยายขนาดเศรษฐกิจให้มีมูลค่า 5 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้ในอนาคต

การปฏิรูปโครงสร้างการจัดเก็บภาษีทางอ้อมของรัฐบาลอินเดีย ด้วยการประกาศใช้ภาษีสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นมาตรการภายใต้นโยบาย Make in India จะเป็นโอกาสสำคัญให้ผู้ประกอบการชาวไทย ที่มีความเชี่ยวชาญในกลุ่มอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับกลุ่ม 25 อุตสาหกรรมหลักภายใต้การผลักดันของรัฐบาลอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร การแปรรูปอาหาร การบริการด้านการท่องเที่ยว รวมถึงกลุ่มอุตสาหกรรมด้านการแพทย์ สามารถขยายการลงทุนไปยังอินเดีย เพื่อไปแสวงประโยชน์จากจุดแข็งของตลาดอินเดีย ทั้งจากการที่อินเดียมีทรัพยากรการผลิตเป็นจำนวนมาก มีทรัพยากรแรงงานที่มีความรู้ มีคุณภาพสูง กับทั้งมีตลาดขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับสินค้าในทุกรูปแบบอย่างไม่จำกัด เพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยต่อไป

แม้การบังคับใช้ภาษีสินค้าและบริการอาจส่งผลให้ราคาสินค้าและบริการที่จำหน่ายในอินเดียลดลง เนื่องจากระบบการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการมีระบบเครดิตภาษี ทำให้ไม่มีการจัดเก็บภาษีทบยอดเพิ่มเติมในทุกระดับกระบวนการผลิตและขนส่งสินค้าที่เพิ่มมากขึ้น แต่ผู้ประกอบการไทย เฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่มีขีดความสามารถในการขยายการลงทุนในต่างประเทศ อาจแสวงประโยชน์จากตลาดอินเดียด้วยการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายในอินเดียได้ลำบาก เพราะอินเดียมีแนวโน้มดำเนินนโยบายกีดกันทางการค้าเพื่อสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมผลิตภายในประเทศมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งจากการที่กระทรวงพาณิชย์อินเดียออกประกาศห้ามนำเข้าสินค้าหลายประเภทจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เช่นสินค้าประเภทยางล้อรถยนต์ เหล็กกล้า เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

นอกจากนี้ การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ ที่อยู่ภายใต้การกำกับ ควบคุมของคณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการ ภายใต้กระทรวงการคลังของรัฐบาลกลางอินเดีย ยังเป็นระบบการจัดเก็บภาษีทางอ้อมที่เริ่มใช้มาเป็นระยะเวลาอันสั้น ทำให้รัฐบาลอินเดียยังคงต้องปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีดังกล่าวให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ การค้า รวมถึงสถานการณ์ทางสังคมของอินเดีย ซึ่งส่งผลให้อัตราภาษีของสินค้าในแต่ละกลุ่มอาจถูกปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ กับทั้งอำนาจการบริหารจัดการภาษีสินค้าและบริการที่อยู่ภายใต้คณะกรรมการภาษีสินค้าและบริการแต่เพียงผู้เดียว เฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับการแบ่งสรรเงินรายได้ไปยังรัฐต่าง ๆ ทั้งนี้ รัฐบาลอินเดียจำเป็นต้องพิจารณาถึงการจัดสรรเงินได้จากภาษีสินค้าและบริการไปยังรัฐต่าง ๆ โดยต้องจัดสรรให้เพียงพอต่อการจัดบริการสาธารณะของรัฐนั้น ๆ เพื่อไม่ให้กระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้พบว่า ภาษีสินค้าและบริการของอินเดียส่งผลให้โครงสร้างการจัดเก็บภาษีของอินเดียเรียบง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้รัฐบาลอินเดียสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการในอินเดียเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในระบบภาษีของอินเดีย ขณะเดียวกันภาษีรูปแบบดังกล่าวจะเป็นปัจจัยเกื้อกูลให้การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการในอินเดียสามารถทำได้สะดวกยิ่งขึ้น ผู้ประกอบการไทยจึงควรแสวงประโยชน์จากโอกาสดังกล่าวเพื่อขยายการลงทุนไปยังอินเดีย ซึ่งจะโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยมากขึ้นในอนาคต

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

งานวิจัยฉบับนี้ชี้ให้เห็นถึงโอกาสของภาคธุรกิจไทย ในการขยายการลงทุนไปยังประเทศอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมเกษตร และอุตสาหกรรมประเภทการบริการและการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการอินเดียและตลาดอินเดียยังคงมีภาพลักษณ์ทางลบในมุมมองของผู้ประกอบการไทย โดยตัวอย่างที่สำคัญได้แก่สำนวนไทยที่ระบุว่า “ให้ตีงูก่อนตีแขก” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยมองคนอินเดียในทางลบ มีความอึดอัดมากกว่าผู้ซึ่งเป็นสัตว์มีพิษ เนื่องจากคนอินเดียมักมีกลยุทธ์ในการปกป้องผลประโยชน์สูงสุดของตัวเอง คนไทยจึงจำเป็นต้องปรับมุมมองและทำความเข้าใจอินเดียใหม่ โดยเรียนรู้เกี่ยวกับอินเดียให้ลึกซึ้งมากขึ้น ทั้งในแง่ของวัฒนธรรม ชีตความสามารถทางเศรษฐกิจ รวมถึงอุปนิสัยของผู้คน เพื่อให้คนไทยและผู้ประกอบการไทยปรับเปลี่ยนมุมมองที่มีต่ออินเดียในภาพรวม และเห็นถึงโอกาสของตลาดอินเดีย เพื่อที่จะสามารถแสวงประโยชน์จากตลาดดังกล่าวได้มากขึ้นในอนาคต

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นในเวลาอันจำกัด กับทั้งจัดทำในห้วงที่สภาวะแวดล้อมทั้งภายในและต่างประเทศไม่เอื้ออำนวยให้สามารถค้นคว้าข้อมูลได้ในวงกว้าง การสรุปผลข้อมูลจึงยังคงขาดมุมมองจากหลายภาคส่วน เฉพาะอย่างยิ่งมุมมองของภาคเอกชนที่มีขีดความสามารถที่จะไปลงทุนในอินเดีย การทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนี้จึงจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากภาคเอกชน เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับภาษีของอินเดียมีมุมมองที่หลากหลายมากขึ้น และสามารถสร้างข้อสรุปในเชิงลึกมากขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายจิรเมธ แสงไกร
วัน เดือน ปี เกิด	9 พฤษภาคม 2536
สถานที่เกิด	นครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	99/125 ซอย 13 หมู่บ้าน Golden Town 2 หมู่ที่ 9 ตำบลบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY